

VERUSA HOLDİNG 2019 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU

RAPOR HAKKINDA

Verusa Holding A.Ş. olarak ilkinizi hazırladığımız Sürdürülebilirlik Raporumuz kapsamında çevresel, toplumsal, ekonomik ve kurumsal yönetim alanlarındaki performansımızı paydaşlarımıza açıklıyoruz.

Bu Rapor, Verusa Holding ve iştiraklerinin 1 Ocak – 31 Aralık 2019 tarihleri arasında yürüttüğü faaliyetlere ilişkin performansını ve iyi uygulamaları içeriyor.

“GRI Standartları “Temel” (Core) seçeneğine uyumlu olarak hazırladığımız Rapor, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na sağladığımız katkıyı ve Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne (UN Global Compact) uygun gerçekleştirdiğimiz çalışmaları ortaya koyuyor.”

Soru, görüş ve önerilerinizi surdurulebilirlik@verusa.com.tr adresine iletebilirsiniz.

Daha sürdürülebilir bir dünya için çıktığımız yolculuğun anlamlı bir katkı yaratması dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

3

2

Rapor Hakkında

4

CEO Mesajı

6

Verusa Grubu Hakkında
Verusa Holding ve Grup Şirketleri

13

Finansal Göstergeler

16

Sürdürülebilirlik Yönetimi
Öncelikli Konular
Paydaş İletişimi

22

Güçlü Kurumsal Yönetim
Risk Yönetimi
Etik Kurallar
Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele

29

Sürdürülebilir Büyüme
Sorumlu Yatırımlar
Değer Zinciri

38

Çevresel Etki
İklim Krizi ve Enerji
Su ve Atık Yönetimi

45

Çalışanlar
Performans ve Yetenek Yönetimi
Çalışan Gelişimi ve Eğitimler
Çalışan Memnuniyeti
İş Sağlığı ve Güvenliği

54

Raporlama Esasları
Performans Göstergeleri
Kurumsal Üyelikler
GRI Standartları İçerik Endeksi

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

CEO MESAJI

Sürdürülebilir bir yaşamın sağlanabilmesi için bilgi toplumuna ihtiyaç vardır...

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

ÖMER
ÖZBAY
CEO

2006 yılından bu yana, Verusa Grubu olarak sürdürülebilir büyüme sağlayan stratejik yatırımlarla topluma ve yerel istihdama katkı sağlıyoruz.

Başarıyla geride bıraktığımız 2019 yılında beş farklı sektörde 10 şirket ile faaliyet gösteren Grubumuzun toplam cirosu 83 milyon TL olurken, net karımız ise 2018 yılına oranla yaklaşık %40 oranında artarak 75,7 milyon TL'ye ulaştı.

Sadece ekonomik değil, her alanda yarattığımız değeri artırmayı hedefliyoruz. Bu doğrultuda; çevresel, toplumsal, ekonomik ve kurumsal yönetim alanındaki performansını ortaya koyduğumuz ilk sürdürülebilirlik raporunu sizlerle paylaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Raporumuzun yayınladığı 2020 yılında en önemli gündemimiz COVID-19 oldu. 2020 yılının ilk çeyreğinde hızla yayılan COVID-19 salgını tüm dünyayı ve küresel ekonomiyi etkisi altına aldı. Dijitalleşmenin gücüyle bu süreci üretmeye ara vermeden etkin bir şekilde yönetirken, çalışan ve toplum sağlığını korumak üzere esnek çalışma düzenine geçtik. Bu süreçte daha da hızlanan dijitalleşme, ortak sorunlara dayanışma ile çözüm bulma pratiklerinin çağımızın zorluklarını aşmada ve sürdürülebilirlik alanında da pek çok katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Sürdürülebilirlik çalışmalarımıza öncelikli konularımızı belirleyerek başladık. Katılımcı bir paydaş analizi, riskler ve trendlerin sektörleri etkileri doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz değerlendirme sonucunda öncelikli konularımızı ortaya çıkardık.

İklim değişikliği ve enerji, iş etiği, kurumsal yönetim ve fırsat eşitliği ve çeşitlilik gibi belirlediğimiz odak alanlarımızdaki çalışmalarla Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına da katkı sağlıyoruz. Bu katkı ve taahhütlerimizi bu yıl imzacısı olduğumuz Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UNG) ile taçlandırıyoruz.

2020 yılında ayrıca Grup şirketlerinin sürdürülebilirlik yaklaşım ve çalışmalarının koordinasyon ve uyumluluğunun sağlanması amacıyla Sürdürülebilirlik Komitesi kurduk. Sürdürülebilirlik Komitesi'nin çalışmalarının desteklenmesi içinse bir Çalışma Grubu oluşturduk.

Komite ve Çalışma Grubu liderliğinde hızlıca sürdürülebilirlik kapsamında aksiyon almaya devam edeceğiz.

Günümüzün en önemli çevresel sorunlarından olan iklim krizi tüm sektörleri etkiliyor. Yatırımlarımızın %65'ini yenilenebilir enerjiye yaptığımız yatırımlar oluşturuyor, bu şekilde iklim kriziyle mücadeleye katkı sağlıyoruz. 2019 yılı sonunda toplam 190,5 MWh'lik kurulu güce ulaştık. Enda Enerji'nin ürettiği yıllık 570 milyon MWh elektrik ile yaklaşık 342 bin ton CO2 salımının önüne geçiyor.

Çalışanlarımızın gelişimine önem veriyor, çalışma hayatında eşitlik ve çeşitliliği sağlamak için çalışıyoruz. Bu çalışmalarımızı refah seviyelerini artıracak yaklaşım ve uygulamalarla destekliyoruz.

2015 yılından bu yana Boğaziçi Üniversitesi Vakfı'nda Verusa Holding Bursu ile eğitime verdiğimiz değeri ve desteği sürdürüyoruz. Kadınların güçlenmesini sağlamanın hem ülke ekonomisine hem de dengeli bir toplumsal sosyoekonomik kalkınmaya vereceği desteğin farkındayız. Bu sebeple, Boğaziçi Üniversitesi'nde okuyan kadın öğrencilere sağladığımız burslar ile destek oluyoruz.

Verusa Grubunun sürdürülebilir büyüme yolculuğunda emeği geçen başta çalışanlarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

VERUSA HOLDİNG HAKKINDA

*Sürdürülebilirlikte değişim
yaratmanın ilk koşulu
farkındalıktır...*

Verusa Holding Hakkında

Stratejik alanlarda yatırımlar yaparak, sürdürülebilir büyüme hedefiyle ortak değer yaratmayı amaçlıyoruz.

*2019 yılında,
22 maden sahası,
11 elektrik üretim santrali,
1 karboksimetilselüloz üretim tesisi,
1 demir-çelik üretim tesisi ve diğer şirketlerimizin katkıları ile faaliyetlerimize devam ettik.*

Bünyesindeki tüm şirket ve iştiraklerin çatı kuruluşu olan Verusa Holding payları Borsa İstanbul'da (BIST) VERUS koduyla işlem görmektedir.

2006 yılından bu güne, Verusa Grubu olarak sürdürülebilir büyümeyi sağlayan değerli yatırımlarla topluma ve yerel istihdama katkı sağlıyoruz.

Faaliyetlerimizi başta yenilenebilir enerji üretimi, maden ve girişim sermayesi olmak üzere bilişim teknolojileri, yazılım, kimya ve demir-çelik sektörlerinde her biri kendi alanında öne çıkan 10 şirketle sürdürüyoruz.

Faaliyet gösterdiğimiz alanlardaki yenilikleri ve gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Değişen piyasa koşullarına uyum sağlarken faaliyetlerimize katma değer yaratacak her türlü fikir ve projeyi destekliyoruz.

Temel stratejimiz kapsamında; mevcut güçlü kurumsal yönetim yapı, başta yatırımcılarımız olmak üzere tüm paydaşlarımıza güven verirken, grup şirketlerimizin faaliyetlerini sürdürülebilir bir şekilde yürütmesini sağlıyor.

Tüm operasyonlarımızda insan, toplum, çevre, etik ve kurumsal değerlere mutlak bağlılığı odak noktasına alarak, yenilikçi uygulamalar ile sektördeki güçlü konumumuzu daha ileriye taşımayı hedefliyoruz.

Vizyonumuz

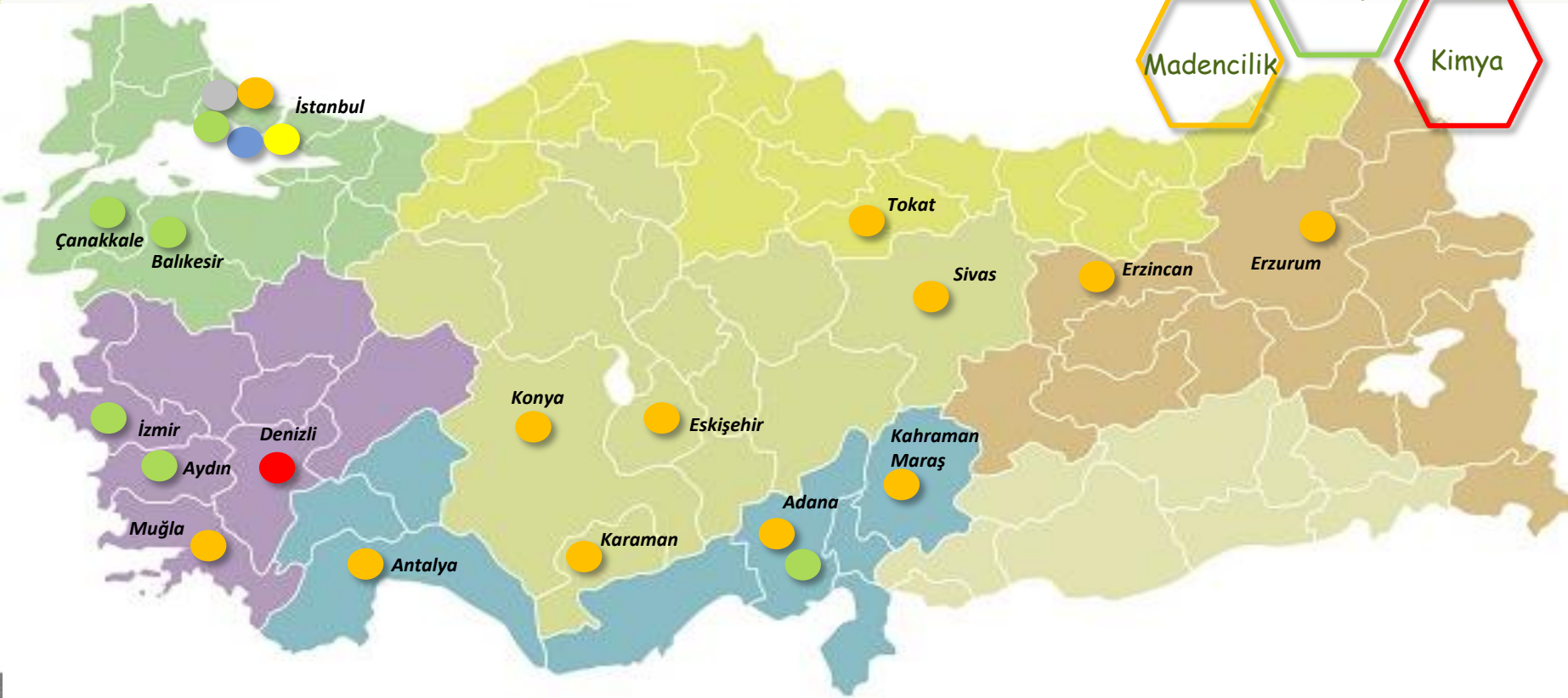
Kuruluşumuzdan bugüne stratejik yatırımlarla farklılaşarak, öz sermaye kârlılığı ve nitelikli lisans sahibi grup iştirakleri ile, tüm faaliyet alanlarında paydaşlarımız için sürdürülebilir ve yüksek kârlılık değerlerine ulaşmak.

Misyonumuz

Finans sektöründeki kurumsal bilgi ve tecrübemiz ışığında, tüm faaliyetlerimizde çevreye ve topluma duyarlı bir lider şirketler grubu olmak.

Faaliyet Alanlarımız

Verusa Holding, doğrudan ve dolaylı olarak iştirak ettiği şirketlerin yönetim kurullarında aktif olarak yer almakta, gelecek stratejilerini sürdürülebilir büyüme ve paydaşlar için sürdürülebilir kârlılık ekseninde şekillendirmektedir.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Verusa Holding Grup Şirketleri

Standard Boksit İşletmeleri

Madencilik
Sektörü

35 milyon ton üzerindeki boksit rezervleri ile Standard, bölgenin ve Türkiye'nin stratejik öneme sahip önde gelen şirketlerindedir.

Verusa Holding iştiraki olan Standard, Standard Enerji Üretim A.Ş. olarak 2014 yılında enerji, petrol ve maden yatırımları yapmak amacıyla kurulmuştur ve 2018 yılının sonunda ismi Standard Boksit İşletmeleri A.Ş. olarak değişmiştir.

Bünyesinde 22 adet IV. Grup maden sahası ve ruhsatı bulunmaktadır. Bu sahalardan 19 adedi boksit cevheri, 2 adedi bakır ve 1 tanesi demir cevheri içeriyor. Ağırlıklı olarak boksit madeni arama ve çıkarma çalışmaları 2017 yılından beri devam ediyor.

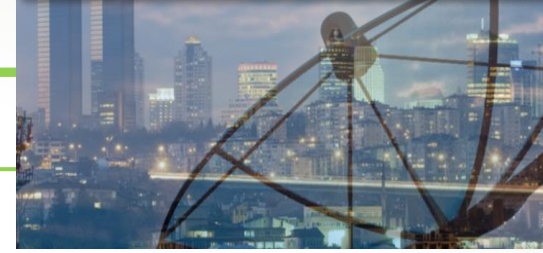
Boksit madeni alüminyumun ham maddesi olup, dünyada gelişen teknoloji ve tüketim alışkanlıkları neticesinde kullanım alanları her geçen gün genişlemektedir.

Maden Sahaları Portföyü

- Adana ili Tufanbeyli ilçesinde 1 adet boksit madeni sahası
- Antalya ili Akseki ilçesinde 7 adet boksit madeni sahası
- Antalya ili Alanya ilçesinde 5 adet boksit madeni sahası
- Kahramanmaraş ili Göksun ilçesinde 2 adet boksit madeni sahası,
- Muğla ili Yatağan ilçesinde 1 adet boksit madeni sahası
- Eskişehir ili Mihaliçcik ilçesinde 1 adet boksit madeni sahası
- Konya ili Seydişehir ilçesinde 1 adet boksit madeni sahası
- Karaman ili Çukurbağ ilçesinde 1 adet boksit madeni sahası,
- Erzincan ili Otlukbeli ilçesinde 1 adet bakır madeni sahası
- Tokat ili Erbaa ilçesinde 1 adet bakır madeni sahası
- Sivas ili Divriği ilçesinde 1 adet demir madeni sahası

Finans
Sektörü

Verusaturk GSYO

Verusaturk GSYO, 2012 yılında girişim sermayesi yatırımlarını değerlendirmek üzere kurulmuştur.

2015 yılında halka arz edilmiş olan şirket payları VERTU koduyla işlem görmektedir.

Mevcut durumda yenilenebilir enerji ve elektrik üretimi sektörlerinde yatırımlarını sürdürmekte ve diğer sektörlerdeki yatırım fırsatlarını yakından takip etmektedir.

Verusaturk, bilişim ve yazılım sektöründe yaptığı 2 önemli yatırım olan Kafein Yazılım Hizmetleri Ticaret A.Ş. ve Smartiks Yazılım A.Ş.'nin 2019 yılında portföyden çıkışlarını tamamlamıştır.

Verusa Holding'in faaliyetlerine, sermaye ortaklıkları ve ayrıntılı finansal bilgilerine [2019 Faaliyet Raporu](#)'ndan ulaşabilirsiniz.

Verusa Holding Grup Şirketleri

Enerji
Sektörü

Enda Enerji Holding

Enda Enerji Holding A.Ş. ve iştiraklerinin 2019 yılı toplam temiz enerji üretimi 570,2 milyon MWh olup üretilen enerjinin; %54,09'u hidroelektrik, %37,46'sı rüzgâr ve %8,45'i jeotermal santral kaynaklıdır.

Enda Enerji Holding A.Ş. yenilenebilir enerji yatırımı projeleri geliştirmek ve üretim santrallerini işletmek üzere 1993 yılında İzmir'de kurulmuştur.

Ürettiği yenilenebilir enerjiyi, gerek Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında, gerek enerji piyasalarında gerekse toptan satış firmaları ile ikili anlaşma yaparak değerlendirmektedir.

Holding 2019 sonu tarihi itibarıyla; 73 MW kurulu güce sahip 5 adet rüzgar enerji santrali (RES), 102,5 MW kurulu güce sahip 4 adet hidroelektrik santrali (HES) ve 7,5 MW kurulu güce sahip 1 adet jeotermal enerji santrali (JES) olmak üzere toplam 182,55 MW'lık kurulu güce sahiptir.

Elektrik Üretim Santralleri Portföyü

- Tuzla JES - 7,50 Mwe
- Çaygören HES - 4,60 Mwe
- Akçay HES - 28,80 Mwe
- Eğlence I HES - 42,65 Mwe
- Eğlence II HES - 26,00 Mwe
- Alaçatı RES - 16,00 Mwe
- Yaylaköy RES - 15,00 Mwe
- Mordoğan RES - 15,00 Mwe
- Urla RES - 15,00 Mwe
- Germiyan RES - 12,00 Mwe

Pamukova Elektrik

Pamukova Elektrik Üretim A.Ş., Verusatürk GSYO ve Verusa Holding iştiraki olarak özellikle yenilenebilir elektrik enerjisi üretiminde faaliyet göstermektedir.

Pamukova Elektrik Üretim A.Ş.'nin ayrıca elektrik piyasasında, lisansa konu olan üretim tesislerinin kurulması, işletmeye alınması ve elektrik enerjisi üretimi alanlarında faaliyet gösteren Tortum Elektrik Üretim A.Ş.'ye %100 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

Tortum Elektrik

Pamukova Elektrik iştiraki olan Tortum Elektrik Üretim A.Ş. elektrik piyasasında, lisansa konu olan üretim tesislerinin kurulması, işletmeye alınması ve elektrik enerjisi üretimi faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Bu faaliyetler çerçevesinde Erzurum, Tortum ilçesi, Şenyurt mevkiinde Tortum akarsuyu üzerinde, regülatör tipi, 7,49 Mw kurulu güce sahip HES işletmektedir.

Verusa Holding'in faaliyetlerine, sermaye ortaklıkları ve ayrıntılı finansal bilgilerine [2019 Faaliyet Raporu](#)'ndan ulaşabilirsiniz.

Verusa Holding Grup Şirketleri

Enerji Sektörü

Türkiye'nin en büyük 500 şirketini belirleyen Fortune 500 Türkiye 2018 sıralamasında Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPIAŞ) 63,8 milyar lira net satışla, Tüpraş'tan sonra 2. sırada yer almıştır.

Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPIAŞ), 2015 tarihinde kurulmuş ve aynı yıl Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan (EPDK) piyasa işletim lisansını alarak faaliyete geçmiştir.

EPIAŞ piyasa işletim lisansında yer alan enerji piyasalarının etkin, şeffaf, güvenilir ve enerji piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanması, kurulması, geliştirilmesi ve işletilmesinde faaliyet göstermektedir.

Ata Elektrik Enerjisi Toptan Satış EPIAŞ'ın %4'üne sahip 3. büyük ortağıdır.

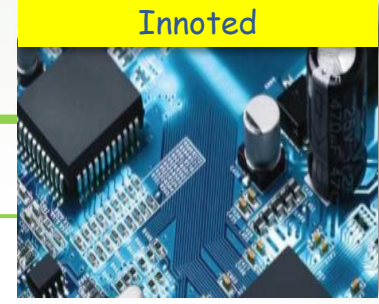
Ata Elektrik

%100 Verusa Holding iştiraki olan Ata Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., 2008 yılında elektrik enerjisi ticareti yapmak için kurulmuştur. Türkiye'deki diğer üretici ve ticari firmalardan veya elektrik havuz sisteminden almış olduğu elektrik enerjisini müşterilere sunarak toptan elektrik ticareti alanında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Şirket 61.572.770 TL sermayeli Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.'nin (EPIAŞ) %4'üne sahip 3. büyük ortağıdır.

Teknoloji Sektörü

Yenilikçi, özgün elektronik ürün ve sistemler üreten Innoted, bilginin kaynağından alınıp işlenerek iletilmesini sağlayan terminaller geliştirip, kendi alanında dünyanın öncü firmalarından biri olmayı hedeflemektedir.

Çalışmasını yaptığı ürünle arasında finans sektörü için EFT POS özellikli taşınabilir yazarkasa, masaüstü yazar kasa, tanımlama ve geçiş kontrolü sektörü için kimlik erişim cihazı, geçiş kontrol cihazları, enerji sektörü için sayaç okuma el terminali (endeksör cihazı) yer almaktadır.

Verusa Holding'in faaliyetlerine, sermaye ortaklıkları ve ayrıntılı finansal bilgilerine [2019 Faaliyet Raporu](#)'ndan ulaşabilirsiniz.

Verusa Holding Grup Şirketleri

Aldem Çelik

Demir-Çelik Sektörü

Aldem başarılı ürün geliştirme ve üretimlerle Türk-Fransız Ticaret Derneği tarafından Üretim Oscar'ı ödülü almıştır.

1984 yılında kurulan Aldem Çelik 11.000 metrekaresi kapalı, 9.000 m² açık toplam 20.000 m² 'lik alanda üretim gerçekleştirmektedir.

Başta enerji, inşaat ve makine ekipmanları olmak üzere, endüstriyel sektörlerde faaliyetlerini sürdüren uluslararası firmalara, küresel standartlar dahilinde yüksek kalitede kaynaklı veya kaynaksız çelik, alüminyum ve paslanmaz çelik ürün imalatları yapılmaktadır.

Aldem Çelik A.Ş. ISO 9001, ISO 3834-2 , EN 1090-2 EXC 4, ISO 14001, OHSAS 18001, EN ISO 15085 gibi uluslararası kalite yönetimi ve üretim sertifikalarına sahiptir.

Aciselsan

Kimya Sektörü

Aciselsan Alman Wolf – Walsrode patentli üretim sistemine sahip tek şirket olarak başta Doğu Avrupa, Kuzey Afrika ve Ortadoğu Ülkeleri olmak üzere 5 kıtada 30'dan fazla ülkeye ihracat yapmaktadır.

Aciselsan Acıpayam Selüloz Üretim A.Ş., Denizli Acıpayam'da 1973 tarihinde bölge halkı tarafından kurulmuştur.

Şirket 153.770 m² sanayi alanında kurulu 8.843 m² kapalı alanda Sodyum Karboksimetil Selüloz (CMC) üretmektedir. Şirket'in yıllık üretim kapasitesi 12.000 tondur. CMC, temizlik, sondaj, tekstil, boya, gıda ve kozmetik gibi sanayilerde ara madde olarak kullanılmaktadır.

Aciselsan T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 2872 Çevre İzin ve Lisans yönetmeliği kapsamında 5 yıl süreli "Hava Emisyon ve Tehlikesiz Atık Geri Kazanım" Çevre İzni ve Lisansına, buna ek olarak 2022 yılı sonuna kadar T.C. Denizli Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından verilen Tehlikesiz Atıklar Toplama - Ayırma Belgesi'ne sahiptir.

Verusa Holding'in faaliyetlerine, sermaye ortaklıkları ve ayrıntılı finansal bilgilerine [2019 Faaliyet Raporu](#)'ndan ulaşabilirsiniz.

FINANSAL GÖSTERGELER

Sürdürülebilir kalkınma ancak sosyal eşitlik, ekonomik büyüme ve çevresel korumayı aynı anda gözeten bir yaklaşımla mümkündür...

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Finansal Göstergeler

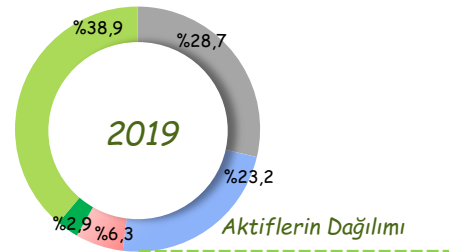
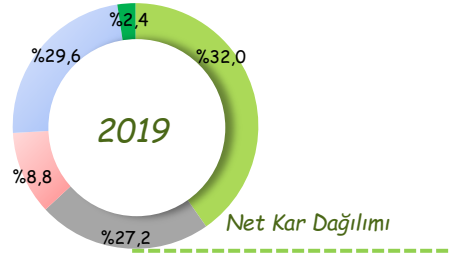
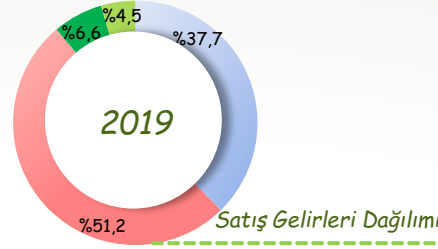
Stratejik yatırımlar yapıyor, değer yaratan uygulamalar geliştirerek finansal karlılığımızı artırıyoruz. Finansal karlılık, tüm özel sektör ekosisteminin dönüşümüne sağladığımız katkının temelini oluşturuyor.

Bu yıl, özellikle ana faaliyet alanlarımız olan yenilenebilir ve temiz enerji, girişim sermayesi yatırımları ve selüloz (CMC) üretimi alanlarına odaklandık. Madencilikte aldığımız yeni saha ruhsatları, ÇED raporları ve boksit üretimine başlayacağımız Adana Tufanbeyli’de tamamladığımız tesis ile yatırımlarımıza devam ettik.

2019 yılında ciro 82,4 milyon TL olurken, net kar 2018 yılına oranla yaklaşık %41 oranında artarak 76 milyon TL olarak gerçekleşti.

Konsolide olarak büyüme ve karlılığımızın artışında başta yenilenebilir elektrik üretimi, girişim sermayesi yatırımları, holding faaliyetleri, selüloz üretimi ve elektrik toptan satışı olmak üzere tüm iş kolları katkı sağladı.

Toplam varlıklarımız konsolide bazda %24 oranında artış göstererek 2018 yılı sonunda 403 milyon TL seviyesinden 2019 sonunda 491 milyon TL seviyesine ulaştı.

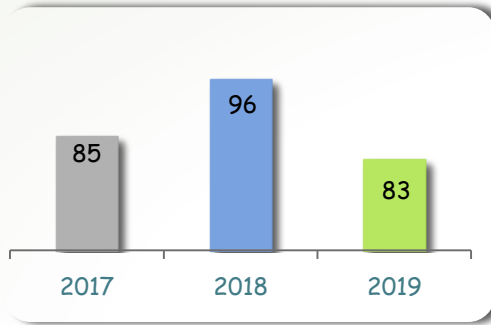
- Holding Faaliyetleri
- Girişim Sermayesi
- Enerji Üretimi
- Elektrik Enerjisi Toptan Satışı
- Selüloz Üretimi

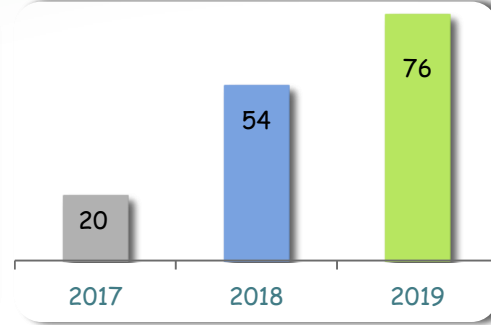
VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Finansal Göstergeler

Satış Gelirleri (Konsolide Milyon TL)

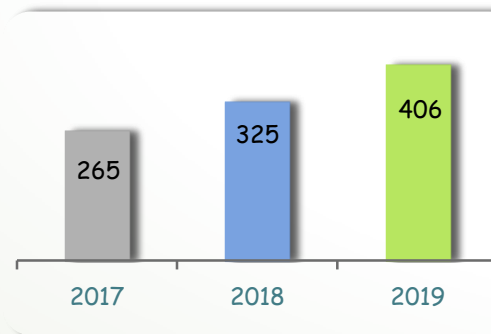
Net Dönem Karı (Konsolide Milyon TL)

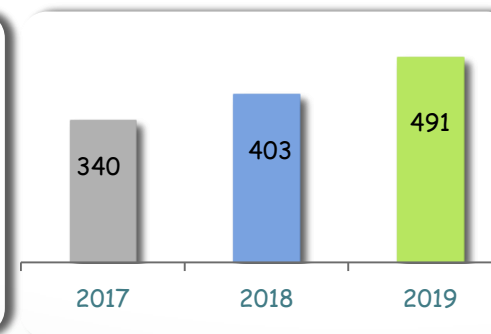
Konsolide Özet Bilanço

(TL '000)	2017	2018	2019
Toplam Aktifler	340.432	402.686	490.693
Dönen Varlıklar	275.839	296.472	366.396
Duran Varlıklar	64.592	106.214	124.296
Toplam Yükümlülükler	74.705	77.326	85.008
K.V. Yükümlülükler	49.352	27.743	16.072
U.V. Yükümlülükler	25.353	49.583	68.936
Özkaynaklar	265.726	325.360	405.685

Özkaynaklar (Konsolide Milyon TL)

Aktifler (Konsolide Milyon TL)

Konsolide Özet Gelir Tablosu

(TL '000)	2017	2018	2019
Satışlar	85.515	95.706	82.493
Brüt Kar	-806	9.250	11.946
Net Kar	20.313	54.237	75.658
Brüt Kar Marjı	-%0,94	%9,66	%14,48
Net Kar Marjı	%23,75	%56,67	%91,71

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YÖNETİMİ

*Sürdürülebilirlik
hep birlikte gerçekleştirilebilecek
bir yolculuktur...*

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Yatırımlarımızda doğal kaynakları korumak ve işimizin devamlılığını güvence altına almak, paydaşlar nezdinde elde ettiğimiz güveni sürekli hale getirmek için verimli ve yaratıcı iş modelleri geliştirmek, değişen tüketici beklentilerini çevresel etkileri azaltılmış ve katma değerli ürünlerle karşılamaya öncelik verdiğimiz bir sürdürülebilirlik anlayışına sahibiz.

Verusa Holding olarak 2019 yılında BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Değerlemeye Tabi Şirketler Listesi'nde yer aldık ve paylarının BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alması konusunda çalışmalarımıza hız verdik.

Çevresel, sosyal ve kurumsal yönetim alanlarında sürdürülebilirlik stratejisinin belirlenmesi, bu kapsamda politika, hedef ve uygulama planlarını oluşturularak yürütülmesi, izlenmesi ve denetlenmesi ve Holding'e bağlı şirketlerin sürdürülebilirlik yaklaşım ve çalışmalarının koordinasyon ve uyumluluğunun sağlanması amacıyla Sürdürülebilirlik Komitesi kurduk.

YÖNETİM KURULU

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KOMİTESİ

Komite üyeleri Verusa Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, Verusa Holding Hukuk Başdanışmanı, İnsan Kaynakları Yöneticisi, İç Denetim Yöneticisi, Yatırımcı İlişkileri Yöneticisi, Verusa Holding Grup Şirketlerinden Acıselsan Acıpayam ve Selüloz Sanayi ve Tic. A.Ş. Genel Müdürü ve Standard Boksit İşletmeleri A.Ş. Maden Sahaları İş Geliştirme Müdürü olmak üzere 7 üyeden oluşur.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMA GRUBU

Verusa Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı'nın başkanlık ettiği Sürdürülebilirlik Komitesi şirket Yönetim Kurulu tarafından oluşturulur, yetkilendirilir ve Yönetim Kurulu'na bağlı olarak görev yapar.

Sürdürülebilirlik Komitesi'nin çalışmalarının desteklenmesi, etkin ve sistemli şekilde yürütülmesi için sürdürülebilirlik konusunda yeterli tecrübe ve bilgi sahibi kişilerden oluşan bir Çalışma Grubu oluşturduk.

Verusa Holding Sürdürülebilirlik Komitesi Görev ve Çalışma Esasları'na [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

ÖNCELİKLİ KONULAR

Verusa Holding'in sürdürülebilirlik alanında odaklanması gereken öncelikli konuları belirlemek üzere katılımcı bir paydaş analizi süreci yürüttük...

Paydaşlar için öne çıkan konuları Verusa Holding'in stratejik yaklaşımını gözeterak analiz ettik.

Paydaşların önceliklerini belirlerken;

- ✓ İç paydaşlar olan çalışanlara ve stratejik dış paydaşlarımız olan iştirakler, hissedarlar, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden temsilcilere çevrim içi soru formuyla ulaştık.

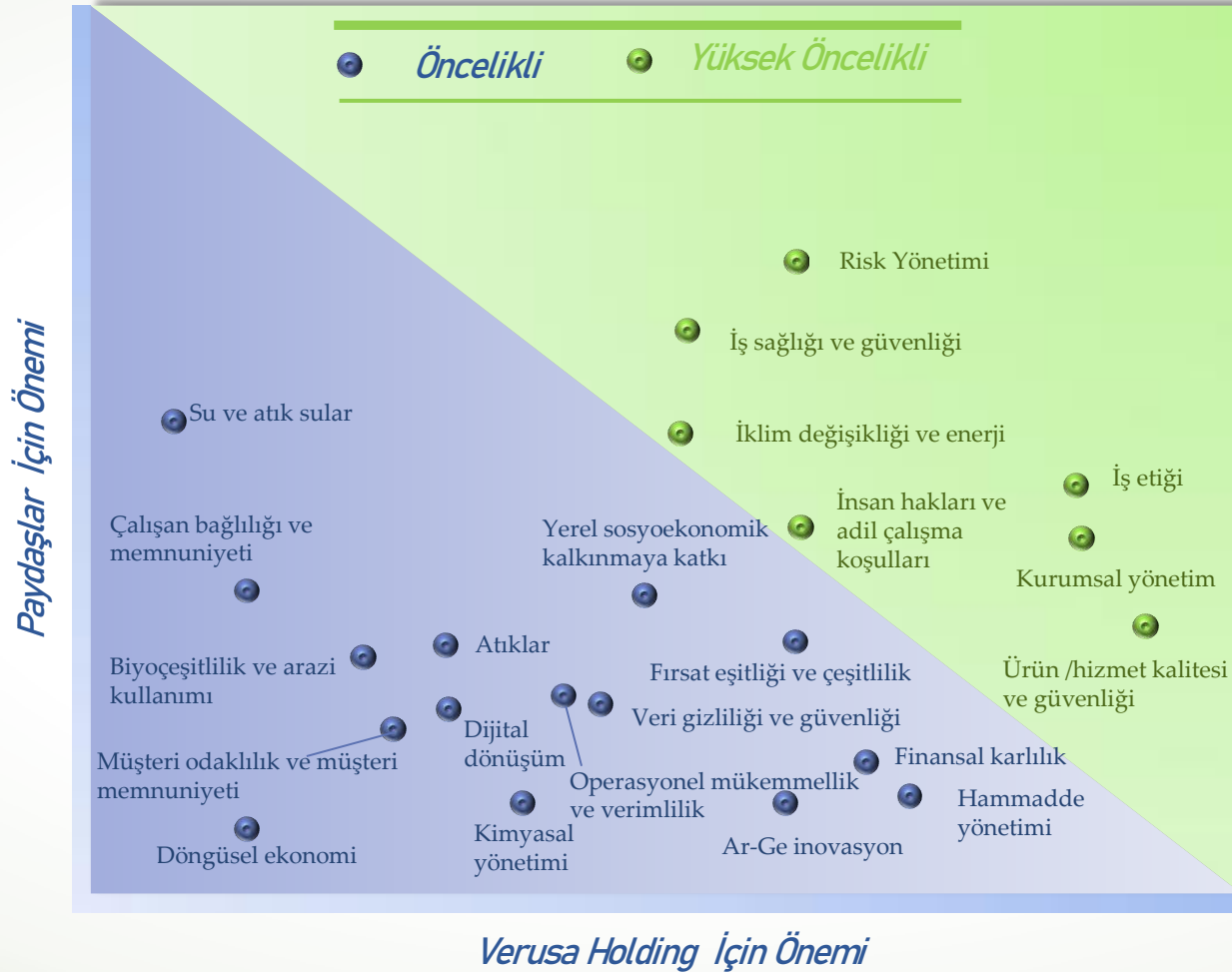
- ✓ Küresel ve yerel trendleri analiz ettik. Bu kapsamda Dünya Ekonomik Forumu'nun işaret ettiği küresel risklere dair öngörülerini, Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (Sustainability Accounting Standards Board - SASB) sektörlere özel hazırladığı öncelikli konuları, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını ve 11. Kalkınma Planını inceleyerek dünyada ve Türkiye'deki gündeme yön veren konuları değerlendirdik.

Holding önceliklerini analiz ederken;

- ✓ Verusa Holding üst yönetiminden çevrim içi soru formu aracılığıyla görüş aldık.
- ✓ Verusa Holding iş stratejisi doğrultusunda odaklandığı konuları değerlendirdik.
- ✓ SASB'nin öncelikli konuları belirlemede önerdiği, her konuyu farklı etkiler ve fırsatlar bakımından ele almamızı sağlayan etki analizi metodolojisini kullandık. Finansal, yasal, inovasyon ve rekabet açısından ön plana çıkan risk ve fırsatları değerlendirdik.

Sürdürülebilirlik Öncelikleri

Önceliklendirme analizi sonucunda yüksek öncelikli ve öncelikli konuları belirledik ...

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Sürdürülebilirlik Önceliklerinin Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Küresel Amaçları ile İlişkisi

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Paydaş İletişimi

Faaliyetlerimizden doğrudan veya dolaylı şekilde etkilenen kişi ve kuruluşlar paydaş ekosistemini oluşturuyor, paydaşlarımızın ihtiyaç ve taleplerine yanıt verebilmek için paydaş gruplarının niteliğine dikkat ederek, uygun iletişim araçlarıyla diyalogumuzu geliştiriyoruz.

Etkiye Göre	Paydaş Grubu	İletişim Yöntemi	İletişim Sıklığı
Doğrudan Ekonomik Etki	Çalışanlar	Mobil uygulamalar, CEO toplantıları, yönetim toplantıları, insan kaynakları toplantıları ve eğitimleri, Verusa Platformu	Sürekli
	Tedarikçiler	Yönetim ve pazarlama toplantıları, telefon görüşmeleri, mobil uygulamalar	Sürekli
	Grup iştirakleri	Toplantılar, Yönetim kurulu toplantıları, mobil uygulamalar, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik komitesi toplantıları	Sürekli
	Hissedarlar	Genel Kurul, Yönetim Kurulu toplantıları, yatırımcı bilgilendirme etkinlikleri, faaliyet raporu, kurumsal web sitesi, analist sunumları, şirket yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten, mobil uygulamalar	Sürekli
	Yatırımcılar	Genel Kurul, yatırımcı bilgilendirme etkinlikleri, faaliyet raporu, kurumsal web sitesi, analist sunumları, yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten, mobil uygulamalar	Sürekli
Dolaylı Ekonomik Etki	Analistler	Toplantılar, tele konferanslar, analist bilgilendirme etkinlikleri, telefon görüşmeleri, faaliyet raporu, kurumsal web sitesi, yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten, mobil uygulamalar	Sürekli
	Kamu Kuruluşları	Telefon görüşmeleri, faaliyet raporu, kurumsal web sitesi, şirket sunumları, yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten	Sürekli
	Medya	Faaliyet Raporu, kurumsal web sitesi, şirket sunumları, yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten	Yılda birkaç kez
Yeni Fırsat, Bilgi ve Anlayış Getirenler	Uluslararası Örgütler	Faaliyet Raporu, kurumsal web sitesi, şirket sunumları, yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten	Yılda birkaç kez
	Üniversiteler	Faaliyet Raporu, kurumsal web sitesi, şirket sunumları, yatırımcı ilişkileri web sitesi, sosyal medya, bülten	Yılda birkaç kez

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

GÜÇLÜ KURUMSAL YÖNETİM

*Çevresel sorunlarla mücadele ortak
geleceğimizi belirleyecek...*

Güçlü Kurumsal Yönetim

Verusa Grubu'nda adil, şeffaf, sorumlu ve hesap verebilirlik ilkelerine dayanan bir kurumsal yönetim anlayışına sahibiz.

Bu anlayış, güçlü kurumsal yönetim ile beraber sürdürülebilir ve sağlam ekonomik performansı güvence altına alıyor. Böylece, yatırımcıların yanı sıra ekosistemimizde yer alan tüm paydaşlar için uzun vadeli değer yaratmaya odaklanıyoruz.

Verusa Holding Yönetim Kurulu, Kurumsal Yönetim İlkelerine uyum sağlanması ve bağlı komitelerin işlerliğinin sağlamasından sorumludur.

Yönetim Kurulu ve Genel Müdür görevleri farklı kişiler tarafından yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu'na bağlı olarak görev yapan komiteler Denetim Komitesi, Riskin Erken Saptanması Komitesi, Kurumsal Yönetim Komitesi ve bu yıl kurulan Sürdürülebilirlik Komitesi'dir.

Şirketin en yüksek yönetim organı olan Yönetim Kurulu'nda iki bağımsız üye dahil olmak üzere toplam altı üye bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu ve bağlı Komitelerin üye sayıları ve sorumlulukları ile ilgili detaylı bilgiye [2019 Faaliyet Raporu](#) 'ndan erişebilirsiniz.

Güçlü Kurumsal Yönetim

RİSK YÖNETİMİ

Holding olarak farklı sektörler ve coğrafyalarda faaliyet göstermenin getirdiği çeşitli riskler ve fırsatlarla karşı karşıyayız...

Yenilenebilir enerji, madencilik, selüloz üretimi, elektrik dağıtım, demir-çelik ve girişim sermayesi sektörlerinde işimizin devamlılığını sağlamak üzere muhtemel riskleri proaktif ve doğru şekilde saptayarak etkin risk yönetimi yapıyoruz.

Yönetim Kurulu'na bağlı Riskin Erken Saptanması Komitesi'nin amacı; Şirketin faaliyetlerini etkileyebilecek stratejik, finansal, operasyonel risklerin ve fırsatların belirlenmesi, tanımlanması, etki ve olasılıklarının hesaplanması önceliklendirilmesi, izlenmesi ve gözden geçirilmesi, maruz kalınabilecek bu risklerin ve faydalanabilecek fırsatların şirket risk profiline ve iştahına paralel yönetilmesi, raporlanması karar mekanizmalarında dikkate alınması konularında Yönetim Kuruluna öneri ve tavsiyelerde bulunmaktır.

Verusa Holding'de kapsamlı bir risk yaklaşımı bulunuyor. Riskler, **finansal ve finansal olmayan riskler** olmak üzere iki grupta sınıflandırılıyor.

Finansal riskler, Grup faaliyetleri nedeniyle oluşan ve periyodik mali tablolarında etkileri görülen piyasa riski (kur riski ve faiz riski), kredi riski ve likidite riskidir.

Finansal risk yönetimi programı, genel olarak finansal piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır.

Riskin Erken Saptanması Komitesi'nin çalışma usul ve esaslarına [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Finansal olmayan riskler, hem kurumsal hem de faaliyetlerimiz düzeyinde iç ve dış faktörlerden kaynaklanan riskler olarak ayrılıyor.

Dış faktörlerden kaynaklanan riskler bilgi teknolojileri riski, yeni yasa veya düzenlemelerden kaynaklanan yasal uyum, etik, yolsuzluk ve rüşvet, itibar riskleri, doğal afetler sonucu ortaya çıkabilecek bölgesel riskler, çevresel riskler, politik, ekonomik değişikliklerden ortaya çıkabilecek riskler ve tedarikçilere ilişkin riskler olarak belirlendi.

İç faktörlerden kaynaklanan riskler ise faaliyetlerin veya çalışan sayısının azaltılması sonucu ortaya çıkabilecek riskler, bilgi sistemlerinin ve yedeklemelerin uygulanmasına ilişkin bozulmaların neden olduğu riskler, çalışanların ya da yönetimin değişmesinden kaynaklanabilecek riskler, yeni program veya hizmetlerin uygulanmasından oluşabilecek risklerdir.

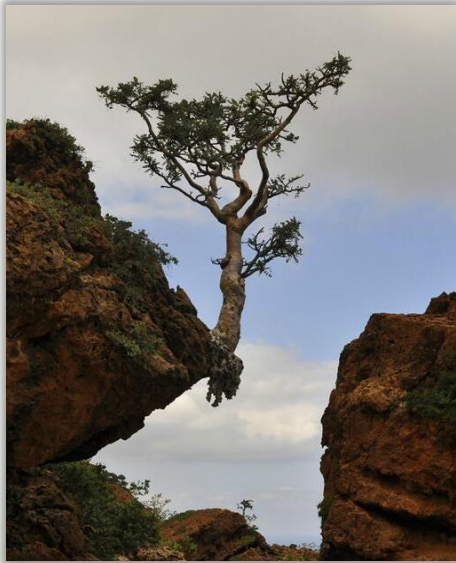

Güçlü Kurumsal Yönetim

RİSK YÖNETİMİ

Finansal risklerimiz, Grup faaliyetleri kaynaklı ve periyodik mali tablolarında etkileri görülen piyasa etkileri görülen piyasa riski (kur riski ve faiz riski), kredi riski ve likidite riskidir...

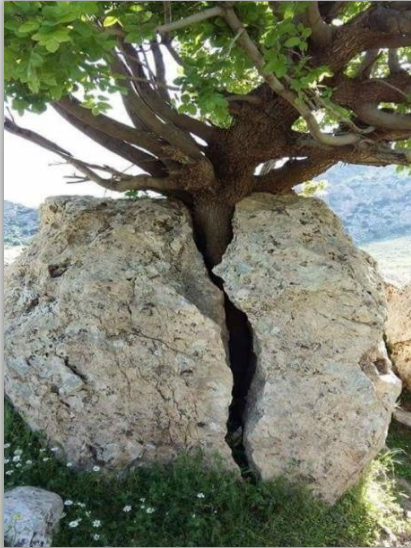

<i>Finansal Riskler</i>	<i>Verusa Holding'e Etkisi</i>	<i>Alınan Önlemler</i>
<i>Piyasa (faiz ve kur) riski</i>	Grup, faiz ve kur riski bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu oranların değişim etkisi ile karşılaşılabilecek finansal kayıplar	Yönetim Kurulu tarafından risk yönetimine ilişkin olarak gerek yazılı genel bir mevzuat gerekse de döviz kuru riski ve likidite fazlalığının nasıl değerlendirileceği gibi çeşitli risk türlerini kapsayan yazılı prosedürler oluşturulmuştur.
<i>Kredi riski</i>	Grup, faaliyetlerinden kaynaklı olarak taraf olunan sözleşmelerde karşı tarafların yükümlülüklerini yerine getirememesi sonucunda oluşacak risklere maruz kalma	Grup, işlemlerini yalnızca kredi güvenilirliği olan taraflarla gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda, yeterli teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır.
<i>Likidite riski</i>	Faaliyetlerimizden doğan fon ihtiyacına yönelik, finansal yatırım ve kredi yoluyla fonlama sağlama, ve gerekli durumlarda açık pozisyonu kapatma riskleri	İş ortamının dinamik içeriğinden dolayı, kredi yollarının hazır tutulması yoluyla fonlamada esneklik sağlanmıştır.

Güçlü Kurumsal Yönetim

RİSK YÖNETİMİ

Finansal olmayan risklerimizi, hem kurumsal hem de faaliyetlerimiz düzeyinde iç ve dış faktörlerden kaynaklanan riskler olarak ayırdık...

<i>Finansal Olmayan Riskler</i>	<i>Verusa Holding'e Etkisi</i>	<i>Alınan Önlemler</i>
<i>Bilgi teknolojileri riski</i>	Bilgi sistemlerinin ve yedeklemelerin uygulanmasına ilişkin bozulmaların ortaya çıkarttığı riskler, grup içi iletişim, finansal sonuçların kontrolü, Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) ve Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) bildirimlerinin yapılamamasından kaynaklanabilecek cezai yaptırımlar ve iş sürekliliğinin kaybı ile hissedarlara, üst yönetime, çalışanlara, müşteri ve tedarikçilere karşı oluşacak şirket değeri ve kurumsal itibar kaybı, sektörde rekabet dezavantajı	İş sürekliliği yönetim sistemi kapsamında var olan altyapı sistemlerinin, bilgi ve verilerin güvenliği, korunması, içeride ve dışarıda depolanması, yedeklenmesi ve kriz merkezi çözüm sistemlerine dair dışarıdan alınan hizmetler
<i>Yasal uyum riski</i>	Yeni yasa ve düzenlemelerden kaynaklanan yasal uyum süreçlerinde, yeni muhasebe, vergi, faiz veya finans sistemlerin entegrasyonu, yasal uyuma bağlı teknik altyapı yatırımları ve bu süreçte yavaşlayan veya durdurulan faaliyetlerin olumsuz etkileri, iş sürekliliğinin ve şirketin varlığını sürdürmesine dezavantaj yaratabilecek uygulamalar, güvenilir iş ortaklığı konusunda tedarikçi ve müşterilere verilen olumsuz izlenim	Yönetim Kurulu üyeleri ve sorumlu yönetimi tarafından ilgili mevzuatın yakından takibi, nitelikli iş gücü ve eylem planında hızlı karar alma mekanizması
<i>Yolsuzluk, rüşvet, itibar riskleri</i>	Faaliyetler ve yeni yatırımlar kapsamında takip edilen enerji ve maden ihaleleri, ÇED raporları, kamu görevlileri ile ilişkiler ve ödemelerde oluşabilecek etik ihlalleri nedeniyle sektörde oluşacak güven ve itibar kaybı, bu süreçte yavaşlayan veya durdurulan faaliyetlerin olumsuz etkileri, iş sürekliliğinin ve şirketin varlığını sürdürmesine olumsuz etki yaratabilecek uygulamalar, güvenilir iş ortaklığı konusunda tedarikçi ve müşterilere verilen olumsuz izlenim	Nakit akışının, iş süreçlerinin ve her adımda mevzuata uyum kriterlerinin belirlenerek hiyerarşik yapıda yukarıya doğru kontrolü, üst yönetim raporlama sistemleri ile takip edilen etik kurallar ve prosedürlerin uygulama esaslarının etkin şekilde uygulanmasını sağlanması
<i>İnsan hakları</i>	Çalışanların eşitliği, mesai saatleri, sendikal ve sosyal hakları, çocuk işçi çalıştırma ve iş sağlığı ve güvenliği gibi konularda mevzuata uyumun ve etik ilkelerin ihlali kapsamında ortaya çıkabilecek işgücü riskleri ile çalışanların nezdinde güven kaybı	İnsan kaynakları politikaları ve etik kurallar konusunda iş süreçlerinin ve uygulamaların yasal mevzuata uygun şekilde etkin yönetiminden taviz verilmemesi
<i>Çevresel riskler</i>	Faaliyetleri yüksek (madencilik) ve orta riskli (yenilenebilir enerji, selüloz üretimi ve demir-çelik) olarak sınıflandırılan sektörlerin çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinden kaynaklı, paydaşlara karşı sorumluluklarını yeterli seviyede yerine getirmeyen şirket izlenimi	Faaliyetlerimizin çevre üzerindeki etkilerini azaltmak konusunda kullanılan geri dönüşüm ve atık yönetimleri, ISO belgeleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından mevzuata ve çevreye uygunluk kapsamında düzenlenen ÇED raporları ve lisanlar

Güçlü Kurumsal Yönetim

ETİK KURALLAR

İş etiği kuralları, güçlü bir kurumsal yönetimin temelini oluşturuyor.

Etik kurallar konusunda Verusa Grubu çalışanlarına her yıl eğitimler veriyoruz, 2019 yılında verilen etik eğitimi 430 kişi*saat oldu...

VERUSA ETİK HATTI

etikhat@verusa.com.tr
+0212 290 74 90

İş etiği kuralları, güçlü bir kurumsal yönetimin temelini oluşturuyor. Holding ve grup şirketlerinde, başta çalışanlar olmak üzere ticari ilişkide olduğumuz tüm paydaşlarla karşılıklı olarak sorumluluklarımızı Verusa Holding İnsan Kaynakları ve Etik Kuralları çerçevesinde belirliyoruz.

Etik Kurallar, grubumuzun ticari faaliyetlerini insan haklarına saygılı, dürüst ve ahlaka uygun olarak faaliyet gösterdiği her bölgede kanunlara ve düzenlemelere uygun hareket etmeyi taahhüt ediyor.

Bu yönetmelik, gruptaki çalışanlar, paydaşlar ve Holding Yönetim Kurulu üyeleri kapsamaktadır.

Çalışanlarımız ve diğer tüm paydaşlarımız, etik ilkelere uygunsuzlukları e-posta, telefon ya da üst yönetime bildirim mekanizmaları ile iletmekle yükümlüdür. Kuralların veya yasal mevzuatın ihlali durumunda çalışanlar üst yönetime bilgi vermek sorumluluğundadır.

Farkında oldukları halde olası ihlali raporlamayan, gerekli süreci başlatmayanlar olduğu kadar, etik ilkeleri ihlal eden uygunsuz davranışları onaylayan ya da yönetenlere iş akdinin sonlandırılmasına kadar giden disiplin süreci başlatılır.

Tüm Verusa Holding ve Grup şirketleri çalışanları yapacağı ihbar ve bildirimlerde etikhat@verusa.com.tr ve +0212 290 74 90 telefon numarasını kullanabiliyor ve ihbarlar anonim olarak gizlilik esasında değerlendiriliyor. Faaliyetlere ilişkin içeride ve dışarda etik kuralların mevzuata uyum ve takip işlemlerinde Denetim Komitesi ve Hukuk Departmanı yetkilidir ve gerektiğinde Yönetim Kurulu'na raporlanıyor.

2019 yılında faaliyetlere ilişkin olarak etik kuralların ihlali, ya da uygunsuzluk tespit edilmemiş, dışarıdan ve içeriden ilgili bir bildirim olmamıştır.

Verusa Holding İnsan Kaynakları ve Etik Kuralları'na [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Güçlü Kurumsal Yönetim

RÜŞVET VE YOLSUZLUKLA MÜCADELE

Verusa Grubu olarak her yıl çalışanlarımıza Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele konusunda eğitim veriyoruz. 2019 yılı eğitim saati 60 kişi*saat olarak ölçüldü...

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası çerçevesinde ve ilgili ulusal ve uluslararası kanun ve yönetmeliklere uyumlu olarak faaliyetlerimizi yürütüyoruz.

Politika doğrultusunda rüşvet ve yolsuzluğa karşı sıfır tolerans yaklaşımına sahibiz. Politika; Verusa Holding ve iştiraklerinde görev yapan tüm çalışanlar, ortak, acente, tedarikçiler, vekil, arabulucu, danışman, ortak girişim ortağı ya da Verusa Holding ve iştirakleri adına hareket eden herkes için geçerlidir. Verusa Holding ve bağlı şirket çalışanlarının rüşvet, bahşiş veya diğer yasa dışı ve yolsuz ödemeler yapmaları, teklif, taahhüt ve aracılık etmeleri ve benzer ödemeleri kabul etmeleri yasaktır.

Holding ve grup şirketlerimiz, rüşvet verdiği bilinen anlaşmalı kurum ve/veya tedarikçi varsa öncelik bu tür kurum ve kuruluşlarla iş yapmamaktadır.

Hukuk Birimimiz, Yönetim Kurulu gözetiminde Politikanın idaresi, yorumu ve uygulanmasından sorumludur. Yönetim Kurulu, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasının uygulanmasını desteklemeyi taahhüt eder. Hukuk Birimi Politikanın etkinliği, uygulanması, Politika ve yürürlükteki rüşvet ve yolsuzlukla mücadele düzenlemelerine uyumu hakkında en az yılda bir kez inceleme yapılmasını sağlar ve Yönetim Kurulunu bilgilendirir. Ayrıca Hukuk Birimimiz ortak girişimler kurmadan ve yatırımlardan önce rüşvet, etik ve yolsuzluk konularında ayrıntılı inceleme gerçekleştirmektedir.

Tüm Verusa Holding ve grup şirketleri çalışanları, Politikanın ihlali ya da etik olmadığını düşündükleri durumlarda Verusa Holding Etik Hattı etikhat@verusa.com.tr üzerinden ve +0212 290 74 90 telefon numarası üzerinden geri bildirimde bulunabilir veya Hukuk Birimine raporlayabilir.

Bilinen ya da şüphe edilen rüşvet ve yolsuzluğa ilişkin şüpheli durumların ihlali iyi niyetli olarak bildiren çalışana karşı misilleme yapılmaz. 2019 yılında bir rüşvet vakası ve Politikaya aykırı hareket etmesi nedeniyle disiplin cezası alan çalışan bulunmuyor.

Verusa Holding Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası'na [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME

Yaşanılabilir bir gezegen bırakabilmek için radikal ve acil dönüşümlere ihtiyacımız var...

Sürdürülebilir Büyüme

Verusa Grubu olarak kuruluşumuzdan bugüne yaptığımız stratejik yatırımlarla farklılaşarak, faaliyet gösterdiğimiz tüm sektörlerde paydaşlarımız için sürdürülebilir ve yüksek karlılık değerlerine ulaşmak için çalışıyoruz. Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumu sürekli geliştiriyor, kurumsal yönetim performansımızı ileri taşıyoruz.

Grubumuz finansal ve operasyonel olarak büyümeye devam ederken; başta yenilenebilir enerji, madencilik ve girişim sermayesi olmak üzere bilişim teknolojileri, yazılım, kimya ve demir-çelik sektörlerinin gelişiminde önemli rol oynuyoruz.

Yenilenebilir enerji alanında yaptığımız yatırımlarla enerjide dışa bağımlılığı, demir-çelik, madencilik ve kimya sektörlerinde ise iç pazar talebini karşılayarak ithalata bağımlılığı azaltıyor ve Türkiye ekonomisinin büyümesine katkı sağlıyoruz. Yatırımlarımızı stratejik olduğu kadar sorumluluk anlayışını da gözeterek gerçekleştiriyoruz. Bu doğrultuda, yatırım yaptığımız şirketlerin yönetim kurullarında aktif olarak yer alıyor, gelecek stratejilerini sürdürülebilir büyüme ve paydaşlar için sürdürülebilir karlılık ekseninde şekillendiriyoruz.

Sürdürülebilir büyüme anlayışımız küresel eğilimlere uyum sağlamamızı, teknolojik gelişmeleri takip etmemizi, sorumlu yatırımlar gerçekleştirmemizi ve tüm değer zincirini gözeterek bütüncül bir şekilde yönetmemizi gerektiriyor.

Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumu sürekli geliştiriyor, kurumsal yönetim performansımızı ileri taşıyoruz.

Yüksek kaliteli ürün ve hizmet sunmak, verimliliği değer zincirinin her halkasına yaymak için operasyonel mükemmelliğe önem veriyoruz.

Tedarik zinciri yönetimi kapsamında belirlediğimiz ilkeler ile birlikte çalıştığımız şirketlerin standartlarını yükseltmelerine destek oluyoruz.

Sürdürülebilir Büyüme

YÖNETİM SİSTEMLERİ

Holdingle ve Grup şirketleri, uluslararası yönetim sistemlerine uygun şekilde faaliyetlerini yürütüyor...

	Verusa Holding	Enda	Standard	Aldem Çelik
Kalite Yönetim Sistemi	ISO 9001	ISO 9001	ISO 9001	ISO 9001
Çevre Yönetim Sistemi	ISO 14001	ISO 14001	ISO 14001	ISO 14001
İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 45001	ISO 45001	ISO 45001	ISO 45001
Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi	ISO 10002	ISO 10002	ISO 10002	
Enerji Yönetim Sistemi		ISO 5001		ISO 5001
Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi		ISO 27001		

Sürdürülebilir Büyüme

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ

Dünyaya, topluma ve pazarlara fayda sağlayacak sürdürülebilir ve kapsayıcı bir küresel ekonomi yaratmak için kurumların iş birliğini teşvik eden Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin imzacısı olarak çevresel, sosyal ve yönetsel performansımızı iyileştirmeyi taahhüt ediyoruz.

160'tan fazla ülkede 10.000 şirket ve 4.000'in üzerinde şirket dışı üyesi bulunan en büyük kurumsal sürdürülebilirlik inisiyatifi olan Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin imzacısı olduk...

Sürdürülebilir Büyüme

Yarattığımız ekonomik değer ve istihdama verdiğimiz destek ile İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme (8) hedefine katkı verirken, dijitalleşme, teknoloji ve Ar-Ge ve inovasyon odağındaki yatırımlarımız ile Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı hedefine (9) destek oluyoruz.

Bu yolda gerçekleştirdiğimiz paydaş iş birlikleri ile Amaçlar için Ortaklıklara (17) katkı veriyoruz.

Müşterilerimize sunduğumuz ürün ve hizmetlerle sorumluluk ilkesini öne çıkararak Sorumlu Üretim ve Tüketime (12) teşvik ediyoruz.

Kesintisiz, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin, tam ve üretken istihdamın ve herkes için insana yakışır işlerin desteklenmesi

Dayanıklı altyapıların inşası, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmenin desteklenmesi ve yenilikçiliği güçlendirilmesi

Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarının güvence altına alınması

Uygulama araçlarını güçlendirmek ve Sürdürülebilir Kalkınma için Küresel Ortaklığın canlandırılması

Sürdürülebilir Büyüme

SORUMLU YATIRIMLAR

Yaptığımız
yatırımların
%65'ini
yenilebilir enerji
oluşturuyor...

Küresel Amaçlar'ın ve Paris Anlaşması'nın hedeflediği gibi sürdürülebilir kalkınma için fosil yakıt ekonomisinden düşük karbonlu ekonomiye geçilmesi büyük önem taşıyor. Bunların yanı sıra, Avrupa Birliği Yeşil Düzen planı ile tüm ülkeleri için 2050 yılında kadar iklim-nötrlük hedefini koydu ve bu hedefi yasalaştırdı.

Bu konuda hükümetlerin yanı sıra özel sektöre dönüşümü sağlamada önemli bir rol düşüyor. Şirketlerin bu dönüşümü gerçekleştirebilmesi için yönetim anlayışlarını yeniden tanımlaması gerekiyor.

İnovasyon ve altyapıya gereken yatırımın yanı sıra şirketlerin paydaş ve toplumun değişen beklentilerine cevap vermesi ve ortak değer yaratan bir iş modeli benimsemesi kaçınılmaz hale geliyor.

Sorumluluk ilkesi etrafında şekillenen bu yeni düzende, şirketlerin hedeflerini orta ve uzun vadeli olarak belirlemesi, risk ve fırsatları sürdürülebilir şekilde yönetmesi yeni yatırım ekosistemi kriterleri arasında yer alıyor.

Enerji sektöründe gerçekleştirilen sorumlu yatırımlar yenilenebilir enerji üretimi ve enerji verimliliğini artıran yenilikçi teknolojiler etrafında toplanıyor.

Özellikle yenilenebilir enerji sektörüne yapılan yatırımlar ekonomik büyümeye paralel olarak artan karbon salımlarının önüne geçilmesinde önemli bir rol oynuyor. Bunun yanı sıra, doğalgaz ve kömür gibi dışarıdan ithal edilen enerji kaynaklarına olan bağımlılığı azaltarak enerjide yerli üretimi artırıyor.

Verusa Holding olarak sürdürülebilir bir gelecek için sorumlu yatırım anlayışıyla faaliyetlerimizi gerçekleştirmeye devam ediyoruz...

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Sürdürülebilir Büyüme

Yenilebilir
enerjide toplam
190,5 MW
kurulu güce
ulaştık...

2019 yılı sonunda yatırımlarımızı hız kesmeden sürdürdüğümüz yenilenebilir enerjide, Enda Enerji Holding, Pamukova Elektrik ve Tortum Elektrik üzerinden, temiz enerji üretmeye devam ediyoruz.

Toplam 190,5 MW kurulu gücün 73 MW'ı 5 adet rüzgar enerjisi santralinden, 110 MW'ı 5 adet hidroelektrik santralinden ve 7,5 MW'ı jeotermal enerji santralinden geliyor.

2020 yılı ve sonrasında 56,4 MW'lık ek kapasite artışı için yatırım yapmayı hedefliyoruz. Bu yatırımlarla beraber kurulu güç 246,9 MW'a yükselecek.

2019 yılı içinde Türkiye yenilenebilir enerji sektöründeki payımız %0,2 oldu.

Yenilebilir enerji, madencilik ve kimya gibi küresel eğilimler ve yenilikçi uygulamalardan en çok etkilenen ve yeni fırsatlar barındıran sektörlerde Ar-Ge ve inovasyonu teşvik eden yatırımlar gerçekleştiriyoruz.

Bu sektörlerde yapılan yatırımlar operasyonel maliyetlerinin düşürülmesinde, yenilikçi ve çevreci çözümler geliştirilmesinde ve ürün kalitesi ve güvenliği açısından büyük rol oynuyor.

Operasyon Haritası

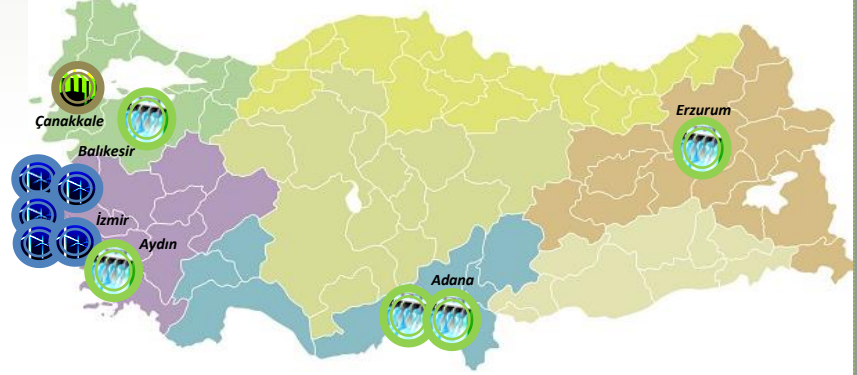
Rüzgar

Hidroelektrik

Jeotermal

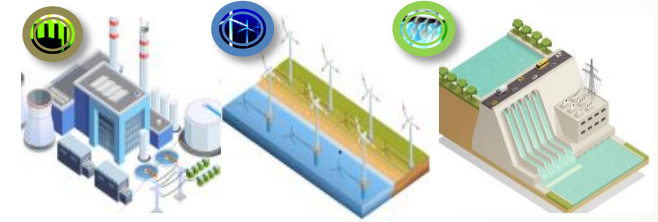
Santraller

Santraller	Kurulu Güç
Tuzla JES	7,5 MW
Urta RES	15 MW
Alaçatı RES	16 MW
Germiyan RES	12 MW
Mordoğan RES	15 MW
Yaylaköy RES	15 MW
Çaygören HES	4,6 MW
Akçay HES	28,8 MW
Eğlence I HES	42,65 MW
Eğlence II HES	26 MW
Havva HES	7,5 MW

Toplam Temiz Enerji Üretimi

579,4 mn MW

Toplam Kurulu Gücün Kaynaklara Göre Dağılımı

%8

%37

%55

Türkiye'nin ilk Gold Standart Sertifikasını alan jeotermal santral Enda Tuzla JES 2010 yılından bugüne dek **79.735** ton gönüllü karbon salımı azalttı.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Sürdürülebilir Büyüme

DEĞER ZİNCİRİ

Yatırım Faaliyetleri

Verusa Holding ve grup şirketleri olarak tüm faaliyetlerimizde çalışanlara adil, saygılı ve eşit bir şekilde davranıyoruz. Çalışma şartlarının güvenliğini ve operasyonların çevreye karşı sorumlu, yasal mevzuata ve etik kurallara uygun şekilde yürütülmesini taahhüt ediyoruz.

Tedarikçiler

İş ortağımız olarak tanımladığımız 1.500'ün üzerindeki tedarikçilerimizin gelişimini destekliyor, yeni tedarikçi seçimlerinde istihdamı ve üretimi desteklemek için yerel tedarikçi sayısını artırmayı hedefliyoruz.

Ürün ve Hizmet Kalitesi

Verusa Holding ve grup şirketleri olarak mevcut standartlarımızı daha ileriye taşıyarak ürün ve hizmet kalitesini iyileştirmeyi hedefliyoruz. Müşterilerimize ulaştırdığımız ürünlerin kalitesinde tedarikçilerimiz de büyük rol oynuyor.

Toplum

Müşteri Memnuniyeti

Müşterilerin beklenti ve ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak ve sektörel rekabet sağlamak için kalite yönetim standartlarına uygun hareket ediyor ve tedarikçilerin de bu standartlara uymasını bekliyoruz.

Ekosistemimizde başta tedarikçilerimiz olmak üzere tüm paydaşlarımızı ve faaliyet gösterdiğimiz alanlardaki toplum ve sosyal hayatı da dönüştürmeyi ve güçlendirmeyi hedefliyoruz.

Enda Enerji sosyal sorumluluk yaklaşımıyla özellikle santrallerin bulunduğu bölgelerdeki belediye ve okullar dahil olmak üzere tüm ihtiyaç sahiplerine maddi destek sağlayacak girişimlerde bulunuyor. Ayrıca, 2019 yılında Verusa Holding olarak öğrenci burs desteklerini ve bağışlarımızı sürdürüyoruz.

Sürdürülebilir Büyüme

TEDARİK ZİNCİRİ

Toplam tedarikçilerin **%95'i** yerel tedarikçilerden oluşuyor...

Tedarikçilere yapılan toplam ödemelerin **%87'sini** yerel tedarikçiler oluşturuyor...

Verusa Holding ve grup şirketleri olarak tüm faaliyetlerimizde çalışanlara adil, saygılı ve eşit bir şekilde davranıyoruz.

Çalışma şartlarının güvenliğini ve operasyonların çevreye karşı sorumlu, yasal mevzuata ve etik kurallara uygun şekilde yürütülmesini taahhüt ediyoruz. Bu kapsamda ekosistemimizde başta tedarikçilerimiz olmak üzere tüm paydaşlarımızı dönüştürmeyi ve güçlendirmeyi hedefliyoruz. Bu dönüşümü başarabilmek için birlikte çalıştığımız 1.500'ün üzerinde tedarikçinin Verusa Holding İnsan Kaynakları ve Etik Kurallar, Çevre ve Sürdürülebilirlik ve İş Sağlığı ve Güvenliği Politikalarına uygun hareket etmesini bekliyoruz.

Politikaların yanı sıra, tedarikçilerin, yürürlükteki tüm yasalara, yönetmeliklere, direktiflere, kurallara ve Verusa Grubu ile yapabilecekleri herhangi bir sözleşmede yer alan yükümlülüklerinin tamamına uymasını istiyoruz. Çocuk işçiliği ve zorunlu işçiliğin yasaklanması, modern kölelikle mücadele, yasal çalışma saatleri ve maaşların çalışma saatlerine uygun olarak ödenmesi, adil muamele, mesleki güvenlik ve sağlık uygulamaları, örgütlenme ve toplu pazarlık özgürlüğü konularında ilgili kriterleri gözetiyor, aksi yöndeki uygulamalara müsaade etmiyoruz.

Mevcut standartlarımızı daha ileriye taşıyarak ürün ve hizmet kalitesini iyileştirme hedefimizde tedarikçiler de büyük rol oynuyor. İş etiği, iş sağlığı güvenliğine ve çevreye duyarlı hizmet ve ürün geliştirmeleri konusunda sürdürülebilirlik stratejimize paralel faaliyetler gerçekleştirmeleri için işbirlikleri kuruyoruz.

Ürün kalitesi ve güvenliği açısından kritik olan kimya ve demir-çelik sektörleri başta olmak üzere müşteri odaklılığını iş süreçlerimizin merkezine alıyor, kurum kültürünü bu ekseninde dönüştürüyor. Bu dönüşümü kalıcı kılmak için tüm çalışanları sorumluluk ve yetkilerini temel alarak eğitiyoruz.

Verusa Grubu olarak iş ortağımız kapsamında tanımladığımız tedarikçilerimizin gelişimini destekliyor, yeni tedarikçi seçimlerinde istihdamı ve üretimi desteklemek için yerel tedarikçi sayısını artırmayı hedefliyoruz. Yerli tedarikçileri desteklemek grup stratejisi arasında bulunuyor.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

ÇEVRESEL ETKİ

İnsanı odak noktasına koyan politikalar artık çevreyi odak noktasına alan politikalara dönüşüyor...

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Çevresel Etki

2019 yılında yaklaşık **2 mn TL**'lik çevre yatırım harcaması gerçekleştirdik. Çevre harcamalarımız 2017 yılına oranla **7,5 kat** arttı...

Verusa Holding ve grup şirketleri olarak tüm iklim krizi, plastik kirliliği gibi çevresel sorunların gittikçe öne çıktığı günümüzde özel sektöre bu sorunların çözümünde önemli sorumluluklar düşüyor.

Farklı alanlarda yatırım yaptığımız Holding şirketlerinin çevresel etki alanlarını ve risklerini tanımlayarak bu etki alanlarını yönetmeye odaklanıyoruz.

Tedarik, üretim, ürün ve hizmet tüketimi gibi süreçlerde faaliyetlerimizden kaynaklanan başta iklim değişikliği riskleri olmak üzere tüm çevresel riskleri azaltmayı hedefliyoruz.

İlgili yasal mevzuatlara uyarak doğal kaynakların korunması, çalışanlarımız ve paydaşlarımızda çevresel bilincin oluşturulması için çalışıyor, küresel problemlerin çözümüne katkı sağlamaya önem veriyoruz.

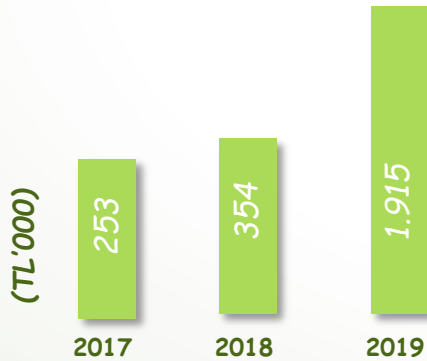
Çevre yönetiminde uluslararası standartları ve Çevre Politikamızı esas alıyoruz. Bu politikanın güncellenmesi ve çevre konularının yönetiminden Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Komitesi Çalışma Grubu sorumludur.

Enda Enerji, Standard Boksit İşletmeleri ve Aldem Çelik ISO 14001- Çevre Yönetim Sistemi ve ISO 50001- Enerji Yönetim Sistemi belgelerine, ayrıca Aciselsan ve Aldem Çevre ve Şehircilik Bakanlığının verdiği "Hava Emisyon ve Tehlikesiz Atık Geri Kazanım" Çevre İzni ve Lisanslarına sahip.

Holding olarak 2020'de ISO 9001:2015, ISO 14001: 2015 Çevre Yönetim Sistemi süreçlerini tamamladık. 2019 yılında yaklaşık 2 milyon TL'lik çevre yatırım ve harcaması gerçekleştirdik. Çevre harcamalarımız 2017 yılına oranla 7,5 kat arttı. Öte yandan Grup genelinde çevre konusunda alınan bir ceza bulunmuyor.

Grup şirketlerinin iş süreçlerinde kurum içi kültürün geliştirilmesi için çalışanların bilgi düzeyini ve farkındalığını sürekli geliştirmeye çalışıyoruz. Bu kapsamda, 2019 yılında Grup çalışanlarına toplam 536 kişi*saat sürdürülebilirlik ve çevre eğitimi verdik.

Yıllara Göre Çevre Harcamaları

Verusa Holding Çevre Politikası'na [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

ACISELSAN

Aciselsan kurulduğu alanda 1973 yılından beri çevre ve bitki örtüsünü aynen muhafaza ederken, fabrika arazisinde organik tarım yapıyor. Çalışan yemeklerinde kullanılan sebze ve meyve ihtiyaçları buradan karşılanıyor; buğday, arpa gibi tarım ürünlerinin ekilip satılmasıyla elde edilen gelir yine çalışanlara dağıtılıyor.

Çevresel Etki

Grup genelinde çevresel etkileri yönetmek üzere yaptığımız çalışmalarımızla Küresel Amaçlar'dan Sorumlu Üretim ve Tüketim (12), İklim Eylemi (13), Sudaki Yaşam (14) ve Karasal Yaşama (15) katkı sağlıyoruz.

Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarını sağlamak

İklim değişikliği ve etkileri ile mücadele için acilen eyleme geçilmesi

Sürdürülebilir kalkınma için okyanuslar, denizler ve deniz kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı

Ormanların sürdürülebilir kullanımı, çölleşme ile mücadele, karasal bozulmanın durdurulması ve iyileştirilmesi ve biyoçeşitlilik kaybının engellenmesi

Çevresel Etki

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ENERJİ YÖNETİMİ

İklım krizinin getirdiği riskleri fırsata çevirerek iklim değişikliğiyle mücadelede önemli rol oynayan **yenilenebilir enerji** alanına yatırım yapıyoruz...

Enerji, demir-çelik ve maden gibi yatırım yaptığımız sektörlerin etkilendiği başlıca trendlerden birini iklim krizi oluşturuyor. Bu nedenle iklim değişikliği ve enerji öncelikli konularımız arasında yer alıyor.

İklım krizi hava sıcaklıklarını artırmanın yanı sıra kutuplardaki buzulların erimesini hızlandırarak okyanus ve deniz seviyelerinin yükselmesine, aşırı hava olaylarının sıklığının ve büyüklüğünün artmasına sebep oluyor.

Bu alandaki riskleri ve faaliyetlerimiz üzerindeki olası etkileri takip ederek karbon salımlarını ve enerji tüketimini azaltmaya odaklanıyoruz.

İklım krizinin getirdiği riskleri fırsata çevirerek iklim değişikliğiyle mücadelede önemli rol oynayan yenilenebilir enerji alanına yatırım yapıyoruz. Fosil yakıtlar iklim değişikliğine neden olan başlıca kaynaklar arasında yer alıyor. Yenilenebilir enerji ise düşük karbonlu bir ekonominin temelleri arasında bulunuyor.

Yatırımlarımızın %65'ini yenilenebilir enerji kaynakları ile üretim yapan şirketler oluşturuyor.

Verusa Grubu olarak, Enda Enerji ve Tortum Elektrik Üretim yatırımlarıyla, 73 MW kurulu güce sahip beş rüzgâr elektrik santrali (RES), 110 MW kurulu güce sahip beş hidroelektrik santrali (HES) ve 7,5 MW kurulu güce sahip bir jeotermal enerji santrali (JES) olmak üzere toplam 190,5 MW'lık kurulu güce ulaştık. Planlanan 56,4 MW kapasite artışı ile kurulu gücün 246,9 MW'a çıkarılmasını hedefliyoruz.

Üretim tesislerimizde çevre mevzuatı ve yönetmeliklere yönelik yükümlülüklerimizi yerine getirmek için Çevre, Kalite ve İSG Müdürlüğü takibinde, tesislerimizde bulunan Kalite, Çevre ve İSG Yönetim Sistemleri iç denetçi sertifikalarına sahip ve bu konuda düzenli eğitimler alan Çevre Temsilcileri ile çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Çevresel Etki

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ENERJİ YÖNETİMİ

Holding şirketleri gerçekleştirdikleri farklı enerji verimliliği projeleriyle enerji tüketimlerini azaltıyor...

Enda Enerji

Enda Enerji'nin ürettiği yıllık 570 milyon MWh elektrik ile yaklaşık **342.000 ton CO2** salımının önüne geçildi.

Enda, Scada İzleme Sistemi ile santralleri ve üretim verilerini de anlık olarak takip edebiliyor, üretimi etkileyen faktörler hakkında veri toplayabiliyor. Sistem aynı zamanda santrallerde oluşabilecek problemlere daha çevik yanıt verilmesini sağlıyor.

Türkiye'de ilk Gold Standart Sertifikası'nı alan Tuzla Jeotermal Santrali, 2010 yılından beri toplam **79.735 ton gönüllü karbon emisyonu** azaltımı yaptı.

Aldem Çelik

Aldem'in fabrika çatısı üzerinde güneş enerjisi panel sistemleri bulunuyor.

Fabrikanın gün ışığından daha fazla yararlanması için kullanılan paneller sayesinde aydınlatma ve ısıtmada enerji ve finansal tasarruf sağlanıyor.

Aciselsan

2019'da Aciselsan'da kapasite artırımı için sistemlere, kurumayı hızlandıran dehidratör cihazları, siklon ve fan eklendi; kurutma borularının ısı yalıtımı için izolasyon gerçekleştirildi.

Bu sayede yaklaşık %30'luk bir kapasite artırımının yanı sıra **500 MWh enerji tasarrufu** sağlandı.

Çevresel Etki

SU YÖNETİMİ

Verusa Grubu olarak su kaynaklarının korunarak su tüketiminin en aza indirilmesi, suyun geri kazanılarak tekrar kullanılması için çalışmalar yürütüyoruz...

Nüfus ve şehirleşmenin artması, sosyoekonomik kalkınmanın hızlanması ve değişen tüketici alışkanlıkları, tüm sektörlerde su tüketimini yükseltmenin yanı sıra atık sorununu artırarak çevresel kirliliğe de sebep oluyor.

İklim krizi sonucunda yağış rejimleri küresel olarak dengesizleşiyor veya azalıyor. Son 100 yılda su tüketiminin hızla artması ve iklim krizi sonucunda su döngüsünde görülen dengesizlikler, su stresinin yaşanmasına sebep oluyor. Tarım ve sanayi üretiminin aksamadan devam edebilmesi ve herkesin temiz suya erişiminin artırılması için su tüketimini azaltmak, suyu daha verimli kullanmak için uygulama ve teknolojiler geliştirmek ve su verimliliği ile ilgili farkındalığı artırmak gerekiyor.

Verusa Grubu olarak su kaynaklarının korunarak su tüketiminin en aza indirilmesi, suyun geri kazanılarak tekrar kullanılması için çalışmalar yürütüyoruz.

Holding olarak her yıl **%5** su tasarrufu hedefi koyduk.

VERUSA HOLDİNG

Holding bünyesinde verimliliği artırmak için ortak alanlarda yaptığımız iyileştirmeler ile kişi başı günlük **23 litre** su tasarrufu sağladık.

ACISELSAN

Aciselsan'da üretimde kullanılan suyun tekrar kullanılmasına olanak veren su geri dönüş hattı ve soğutma sistemleri ile kullanılan suyun **%98'i** geri kazanılıyor.

Su verimliliğini sağlayan bu uygulama sayesinde 2019 yılı içerisinde

1.330 m³

su geri kazanılıp üretimde tekrar kullanıldı.

Temiz suya olan ihtiyacı da azaltan bu uygulama ile su ve finansal tasarruf sağladık.

Çevresel Etki

ATIK YÖNETİMİ

Verusa Grubu olarak, atık yönetimi kapsamında atıkların kaynağında önlenmesi, azaltılması, ortaya çıkan atıkların da mümkün olan en yüksek oranda geri kazanılması anlayışını benimsiyoruz...

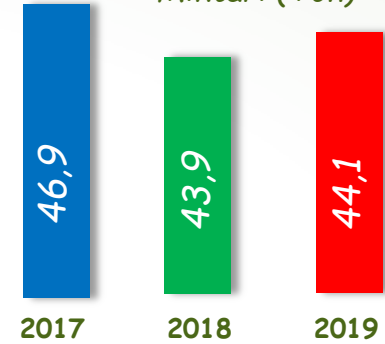
Evsel ve sanayi kaynaklı atıkların sebep olduğu çevre kirliliği her yıl hızla artıyor. Başta plastik atıklar olmak üzere geri dönüştürülmeyen ve doğru bertaraf edilmeyen atıklar içme suyu kaynaklarını kirletiyor ve okyanuslardaki canlı hayatı etkiliyor. Plastiklerin parçalanmasıyla oluşan mikroplastikler besin zincirinin en alt halkasından başlayarak insanlar da dahil olmak üzere tüm canlıları etkiliyor. Bu sebeple, atıkları kaynağında azaltırken yenilikçi geri dönüşüm yöntemleri geliştirmek her geçen gün daha önemli hale geliyor.

Verusa Grubu olarak, atık yönetimi kapsamında atıkların kaynağında önlenmesi, azaltılması, ortaya çıkan atıkların da mümkün olan en yüksek oranda geri kazanılması anlayışını benimsiyoruz.

Sıfır atık hedefiyle geri dönüşümü artırıyoruz. Bu kapsamda Holding ve şirketlerde, **"plastiksiz ofis ve yaşam"** hedefiyle cam plastik ve kâğıt atıklarını geri dönüştürüyor, tehlikeli atıkları ise yasal mevzuat çerçevesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş lisanslı kurumlar aracılığıyla düzenli depolama alanlarına gönderiyoruz.

Bunun yanı sıra faaliyetlerimizden kaynaklanan hava emisyonları ve atık suları yasal mevzuatlara uyarak limit değerlerine uygun olarak alıcı ortama ulaştırıyoruz.

Geri Dönüştürülen Tehlikesiz Atık Miktarı (Ton)

2019 yılında kâğıt, karton, plastik, tehlikeli madde kalıntıları içeren ya da tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar, karışık metaller ve sıvı-katı yağlar, enfeksiyonu önlemek amacıyla toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar toplamında yaklaşık 44 ton atığı geri dönüşüm şirketleri vasıtasıyla bertaraf ettik.

ÇALIŞANLAR

Sürdürülebilirlik, bugünkü neslin ihtiyaçlarının, gelecek nesillerin ihtiyaçlarından ödün verilmeksizin karşılanmasıdır...

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

Çalışanlar

Çalışanlarımızı en değerli kaynağımız olarak görüyor; güvenli, fırsat eşitliği ve çeşitliliğinin hakim olduğu, modern ve insan haklarına saygılı bir iş ortamı sunuyoruz...

Şirketlerin faaliyet gösterdikleri sektörlerde değişen küresel eğilimlere yanıt verebilmeleri ve rekabet güçlerini koruyabilmeleri için mevcut ve gelecek ihtiyaçlarla örtüşen yetkin ve nitelikli insan kaynağına sahip olmaları büyük önem taşıyor.

Verusa Grubu olarak çalışanlarımızın en değerli kaynağımız olduğu bilinciyle onların sürekli gelişimini desteklemek ve yetkinliklerini artırmak amacıyla başarı ve bilgilerini daha ileriye taşıyacak eğitim imkânları sağlıyoruz.

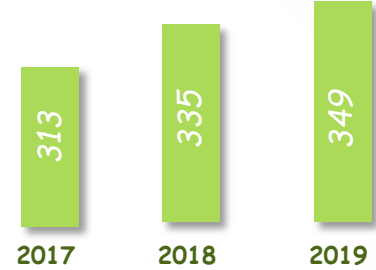
İş ve özel hayat dengesini koruyan koşulları sunuyor, onların mutluluğuna odaklanıyoruz. Performansa dayalı ve ölçülebilir bir yönetim politikasıyla kariyer yolculuklarını destekliyoruz.

İş sağlığı ve güvenliği politikamız ile sıfır kaza hedefiyle çalışıyoruz. Verusa Holding İnsan Kaynakları Politikası ve Etik Kurallar rehberliğinde hareket ediyoruz.

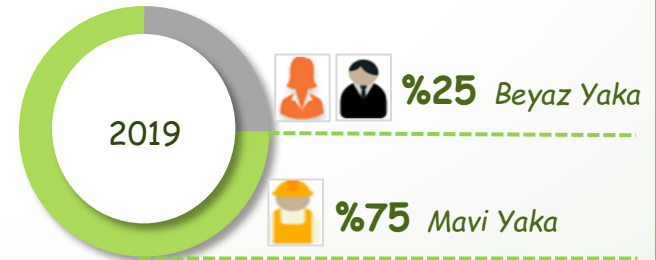
Grup olarak, 2019 yılı itibarıyla 349 çalışana istihdam sağlıyoruz. Her geçen yıl istihdamı artırıyor, yerel kalkınmaya destek veriyoruz.

2017 yılı ile karşılaştırıldığında sağladığımız istihdam **%12** artış gösterdi

Yıllara Göre Çalışan Sayısı

Çalışanlar

Verusa Holding İnsan Kaynakları Politikası ve Etik Kurallar'a [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Çalışanlar

Temel hedeflerimizden biri olan kadınların iş gücüne katılımının artırılması, İnsan Kaynakları (İK) politikamızın odak noktasında yer alıyor...

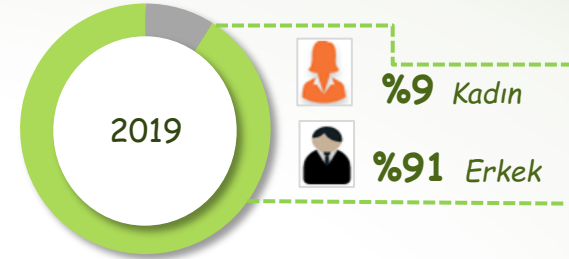
Verusa Holding İnsan Kaynakları Politikası doğrultusunda; işe alım, ücretlendirme, performans ve iş akdi süreçlerinde yaş, cinsiyet, ırk, din, dil, etnik köken, cinsel yönelim, engellilik hali, politik görüş gibi konularda ayrımcılık yapılmasına izin vermiyoruz. Ayrımcılık oluşmasını engelleyici mekanizmaları iş süreçlerine entegre ediyoruz.

Öncelikli konularımızdan olan fırsat eşitliği ve çeşitlilik ile insan hakları ve adil çalışma koşulları doğrultusunda, çalışma hayatında eşitlik ve çeşitliliği sağlamak için çalışıyor, bunu refah seviyelerini artıracak yaklaşım ve uygulamalarla destekliyoruz. Bu sayede çalışan bağlılığını artırmayı hedefliyoruz.

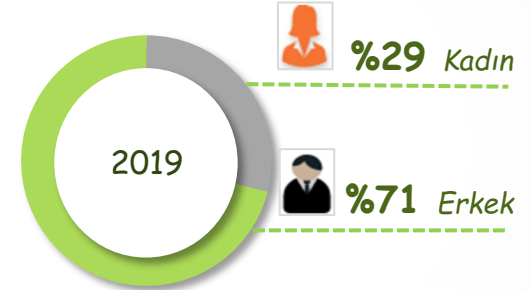
Günümüzde Türkiye’de yaklaşık %35 olan kadınların işgücüne katılım oranının OECD ortalaması olan %63’e çıkması durumunda ülkemizin GSYİH’sinin 2025 yılında yaklaşık 250 milyar ABD doları tutarında artması öngörülmüyor.

Fırsat eşitliği ve çeşitliliğini ekonomik kalkınmaya katkı sağlamasının yanında adil bir kurum kültürü oluşturmanın temel ve itici gücü olarak görüyoruz.

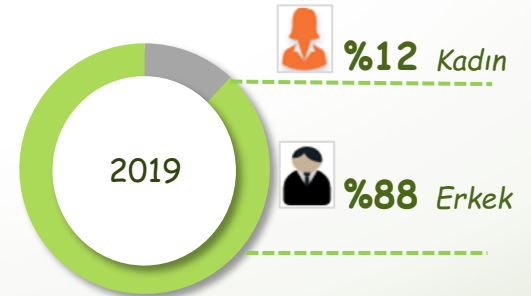
Cinsiyete Göre Çalışan Oranları

Beyaz Yakalı Çalışan Oranları

Yönetici Pozisyonunda Çalışan Oranları

Çalışanlar

Politika ve uygulamalarımızla, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın önemine vurgu yaptığı şekilde güçlü bir ekonomi için istihdamın artırılmasına, yeteneklerin eğitimlerle desteklenmesine, toplum genelindeki eşitsizliklerin azaltılmasına ve fırsat eşitliğinin desteklenmesine katkıda bulunuyoruz.

Bu çerçevede, Nitelikli Eğitim (4), Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (5), İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme (8) ve Eşitsizliklerin Azaltılması (10) amaçlarına destek veriyoruz.

Herkes için kapsayıcı ve nitelikli eğitimin sağlanması ve yaşam boyu öğrenimin desteklenmesi

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadınlar ve kız çocuklarının konumlarının güçlenmesi

Kesintisiz, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin, tam ve üretken istihdamın ve herkes için insana yakışır işlerin desteklenmesi

Ülkeler içinde ve arasında eşitsizlikleri azaltılması

Çalışanlar

PERFORMANS ve YETENEK YÖNETİMİ

Çalışanların gelişimine ve kariyer hedeflerine ulaşmalarına destek olmak ve potansiyellerine erişmelerini sağlamak için etkin bir yetenek yönetimi yaklaşımı benimsiyoruz...

Sektörel gücümüzü değişime ve yeniliklere hızla ayak uydurabilen yetkin insan kaynağından alıyoruz. Doğru yeteneklerle çalışmanın farkında olarak, Grubumuza katılan tüm çalışanlarımızla birlikte uzun vadeli kariyer planları yaratmayı ve yeni yetenekleri çekebildiğimiz bir iş ortamına sahip olmayı hedefliyoruz. Farklı sektörlerin ihtiyaç duyduğu nitelikli çalışanlar yetiştirmenin yanı sıra sosyoekonomik kalkınmaya da katkı sağlıyoruz.

Çalışanların performansının somut ve ölçülebilir kriterlerle değerlendirilmesine önem veriyoruz. Kariyer gelişiminde önemli bir yeri bulunan, görev değişikliği ve ücret artışlarında belirleyici olan performans yönetimini her yıl bir defa uyguluyoruz. Performans yönetimi süreci hedef belirleme, hedeflerin çalışanlara dağılımı, takibi, ara dönem ve sene sonu değerlendirmeleri olmak üzere beş aşamadan oluşuyor. Her yıl yöneticiler ve çalışanlar arasında gerçekleştirilen hedef belirleme görüşmelerinde çalışanların yıllık hedefleri belirleniyor, bu hedeflere ait ilerlemeler yıl içerisinde takip ediliyor.

Yıl sonunda belirlenen hedeflerin gerçekleşmesi ve aksi durumda nedenleri, düzeltici önlemler yine yöneticiler ve çalışanları arasında performans değerlendirme ve geribildirim görüşmeleri esnasında analiz ediliyor. Bu görüşmeler sonucunda çalışan performansının iyileştirilmesi için yapılması gerekenler tespit ediliyor. Analiz sonuçları ayrıca gelişim planlarının düzenlenmesinde, şirket performans sonuçlarının belirlenmesinde ve gelecek dönem ücretlendirme politikasının oluşturulmasında kullanılıyor.

Rekabetçi, piyasa koşullarına paralel, çalışanların hayat kalitesini geliştirmeyi öngören ve temel haklarını gözeten adil bir ücretlendirme politikası uyguluyoruz ve yan haklar sunuyoruz. Bu ücretlendirme politikasının oluşturulması ve uygulanması için çalışan performansının yanı sıra sektör trendleri ve makroekonomik koşullar gibi bileşenleri de takip ediyoruz.

Grup genelinde uygulanan ücretlendirme politikası şirketler arasında farklılık göstermekle birlikte çalışanlar; sağlık sigortası, yemek ve yol ücreti, yılbaşı ve bayram primleri, doğum ve evlilik ödenekleri gibi yan haklardan yararlanabiliyor.

Çalışanlar

PERFORMANS ve YETENEK YÖNETİMİ

Kurumsal kültürümüzün bir parçası olarak genç yetenekleri çekmek, mezun öğrencilerin iş hayatına entegrasyonunu kolaylaştırmak ve öğrencilerin yetkinliklerini artırmak için Verusa Grubu bünyesinde staj imkânları sağlıyoruz.

Özellikle yaz aylarına yoğunlaştırılan staj programları ile yeni kuşak çalışanları tanıyor, görüş ve bakış açıları hakkında bilgi sahibi oluyoruz.

İş dünyasındaki yeni küresel eğilimleri doğrudan deneyimlerken potansiyellerini en verimli şekilde kullanmalarına olanak tanıyoruz.

VERUSA HOLDİNG

2015 yılından bu yana Boğaziçi Üniversitesi Vakfı'nda kurduğumuz Verusa Holding Bursu ile eğitime verdiğimiz değeri ve desteği sürdürüyoruz.
Burs ile Boğaziçi Üniversitesi'nde okuyan kadın öğrencilere destek oluyoruz.

Çalışan sayılarının artması ile birlikte dijital dönüşüm önem kazanmaktadır. İş süreçlerinde etkinliğin artırılması, veri ve kaynak yönetiminin dijital ortamda daha ulaşılabilir olması açısından performans yönetimi süreçlerinin dijital olarak kurgulanması gerektiğine inanıyoruz.

Dijitalleşme her alanda olduğu gibi insan kaynakları alanında da üretkenliği arttırmaktadır.

ENDA

Enda Enerji, iş süreçlerinde dijitalleşmeden yararlanıyor. Tüm departman ve santrallerin iş süreçlerini ve akışlarını sistem üzerinden gerçekleştirmesi, yapılan işlemlerin şeffaf ve izlenebilir olması ve süreçlerin kolayca raporlanıp kontrol edilebilmesi için kurulan ortaklıklar sayesinde iş süreçlerinde verimlilik elde ediliyor.

Bir bilgi teknolojisi şirketiyle yapılan ortaklık sonucunda manuel yapılan işler ortadan kaldırılırken, verimsiz ve fazla sayıda kullanılan uygulama sayısı da azaltılıyor.

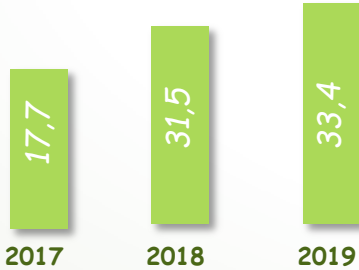
Yazılımda yer alan risk bazlı kontrol noktaları ile süreçlerdeki hata payı da düşürülüyor.

Çalışanlar

ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE EĞİTİMLER

2019 yılında Verusa Grubu'nda verilen eğitim saati yaklaşık 11.666 kişi*saat olarak ölçüldü...

*Yıllık Çalışan Başına Eğitim Saati
(saat/kişi)*

Çalışanların gelişimine yapılan yatırımlar, şirketlerin gelecekte elde edecekleri başarılar ve ulaşmak istedikleri hedefler için bir kaldıraç rolü üstleniyor.

Bu sebeple, çalışanların yetkinlik, bilgi ve becerilerini geliştirmek için yatırımlar yapılması, gelişim ve eğitim programları oluşturulması önemli rol oynuyor.

Mesleki eğitimlerin yanı sıra çalışan gelişiminin kişisel gelişim ve liderlik programlarıyla desteklenmesi nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine katkı sağlıyor.

Faaliyet gösterdiğimiz sektörlere nitelikli insan kaynağıyla katkı sağlamak ve çalışan gelişimini sürekli kılmak amacıyla yetkinlikleri artıracak, uzmanlıklarını geliştirecek eğitimler veriyoruz.

2019 yılında ulaşılan kişi başı eğitim saati 2017 yılına kıyasla iki kat artış gösterdi. Çalışan başına eğitim saati ise aynı dönemde yaklaşık iki kat artarak 33 saate ulaştı.

Verusa Holding olarak tüm çalışanlara Sermaye Piyasası Kurulu lisans yenileme, hukuk, mevzuat, yazılım, borsa ve finansal piyasalarla ilgili teknik eğitimler, yabancı dil, kalite yönetimi ve iş sağlığı ve güvenliği gibi başlıca alanlarda temel eğitimler veriyoruz. Bu eğitimlere ek olarak çalışanlar ihtiyaçlarına yönelik seçtikleri eğitimleri yönetici onayı sonrası İK'ya ileterek onay sürecini başlatabiliyor.

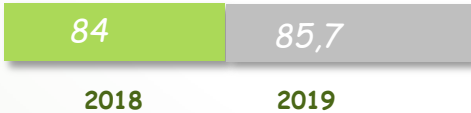

Çalışanlar

ÇALIŞAN MEMNUNİYETİ

Çalışan memnuniyetinin ölçülmesi ve takip edilmesinde kullanılan ve çalışan bağlılığına doğrudan etkisi olan iletişim kanalları oluşturuyoruz...

Çalışan Memnuniyeti Skoru

Çalışan Bağlılığı Skoru

Şirketlerin verimli bir iş ortamı ve yenilikçi bir yapı kurulabilmesi için çalışanlarıyla şeffaf ve etkin şekilde iletişim kurması gerekiyor. Çalışanlara mutlu ve huzurlu bir iş ortamı sunabilmek için farklı iletişim kanallarının oluşturulması, talep ve beklentilere yanıt verilmesi ve iş süreçleriyle ilgili öneri ve geribildirimler alarak insan kaynakları tasarımı gibi süreçlere katılımın desteklemesi önem taşıyor. Bunun yanı sıra iş ve özel hayat dengesinin sağlanması, kurum kültürü oluşturulması için yeni yaklaşımlar benimsenmesi ve kariyer desteği verilmesi, memnuniyet ve bağlılığı artıran etkenler olarak ön plana çıkıyor.

Verusa Holding olarak, çalışanlarımız ile iş birliği ve iletişimi İnsan Kaynakları Politikası'nın ön sıralarında tutuyoruz. Çalışan katılımını desteklemek, karar mekanizmalarında onlara aktif rol vermek ve yenilikçi fikirlerini almak için çift yönlü diyalog kanalları kullanıyoruz. Her çalışanın, yöneticisiyle ve diğer birimlerle doğrudan iletişim kurabilmesi için etkinlikler düzenliyoruz.

Çalışan katılımını artırmak için uygulamalar hayata geçiriyoruz. Bu kapsamda, ilk olarak çalışanların memnuniyetini ölçmek için çalışan memnuniyeti ve çalışan bağlılığı araştırmaları gerçekleştiriyoruz. Bu araştırmalar ile çalışanların her yıl görüşlerini alıyor, talep ve beklentilerini öğreniyoruz. Araştırma sonuçlarını geliştirme çalışmalarında kullanmak üzere değerlendiriyoruz.

2018 yılında gerçekleştirdiğimiz ilk çalışma sonrasında geçtiğimiz yıl tekrarlanan anketimizde çalışan memnuniyet skorunda %2, bağlılık skorunda ise %1'lik artış görüldü.

Bunun yanı sıra Verusa Öneri Platformu'nu kurduk. Platform sayesinde topladığımız görüş ve önerilere göre şekillenen stratejileri, iyileştirilen politikaları ya da değişen uygulamaları şeffaf bir şekilde tüm çalışanlarla paylaşıyoruz

ENDA

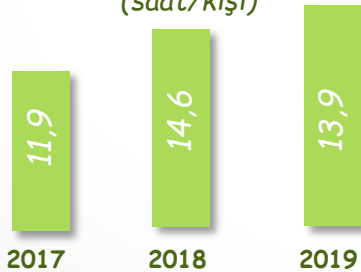
Enda Enerji, kurum içi iletişim ve diyalog uygulaması Enda Connect ile çalışan iletişiminin yanı sıra şirket içi eğitim ve anket süreçlerinin de yönetimini gerçekleştiriyor. Ayrıca elle yapılan işlemleri minimuma indirerek zaman ve kâğıt tasarrufu sağlıyor.

Çalışanlar

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ

2019 yılında Verusa Holding olarak 4.753 kişi*saat İSG eğitimi verdik ve çalışan başına eğitim yaklaşık 14 saat oldu...

Çalışan Başına Yıllık İSG Eğitimi
(saat/kişi)

Verilen eğitim saatinde 2017 yılına oranla %27'lik bir artış sağladık. Taşeron çalışanlara ise toplam 120 saat eğitim verdik. İSG eğitimleri sektörlere göre farklılık göstermekle birlikte, temel İSG, ilk yardım, alet ve makine kullanımı, farkındalık, risk değerlendirmesi gibi başlıklar etrafında toplanıyor. Gerekli görülen konularında verilen eğitimler, çalışma yeri veya iş değişikliği, iş ekipmanlarında yapılan değişimler ve yeni teknoloji uygulanması halinde tekrarlanıyor.

Verusa Grubu olarak iş sağlığı ve güvenliği (İSG) risklerinin yüksek olarak görüldüğü sektörlerde faaliyet gösteriyoruz.

Bu sebeple, tüm değer zinciri boyunca çalışanlara ve taşeronlara sağlıklı ve güvenli bir iş ortamı sunuyoruz.

İnsan haklarının korunması ve adil çalışma koşullarının sağlanması konularına öncelik veriyor, İSG'yi bu kapsamda yönetiyoruz.

İş kazası ve meslek hastalıklarını engellemek için riskleri belirleyerek azaltıcı önlemler alıyoruz.

Sıfır kaza ve meslek hastalığı hedefiyle çalışıyor, Verusa Holding İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası'nı temel alıyoruz. İSG konusunda yerel yasal mevzuatlara uyuyor, performansımızı daha ileriye taşımak için uluslararası ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Standardı'nı rehber alıyoruz.

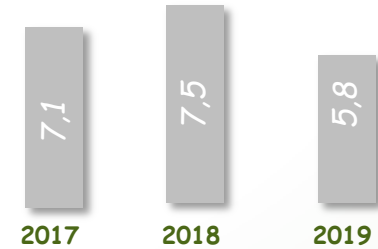
İSG risklerinin belirlenmesi, analizi ve yönetimi, iştirakler özelinde ve faaliyet gösterilen sektörlerin gereklilikleri gözetilerek gerçekleştiriliyor.

Verusa Holding ile grup şirketlerinden Enda Enerji Holding, Standart Boksit İşletmeleri ve Aldem Çelik ISO 45001 sertifikasına sahip.

Kaza ve hastalıkların bildirim ve yönetimi İnsan Kaynakları birimi üzerinden gerçekleştiriliyor. İSG yönetim sürecinde İK, risk değerlendirmeleri ve eğitimler konusunda da karar alıyor. İSG'den Denetim ve Sürdürülebilirlik Komiteleri sorumlu olarak çalışıyor. İSG konusunda en üst düzey yönetici olan İnsan Kaynakları Müdürü CEO'ya bir raporlama uzaklıkta bulunuyor.

İK politikaları ve yasal yükümlülükler gereği, iş kazası durumunda konu ile ilgili kayıtları elektronik İş Kazası ve Meslek Hastalığı Bildirim Formu ile devlet üzerinden paylaşıyoruz. 2019 yılında ölümlü kaza yaşanmadı. 2018 yılına kıyasla kaza sıklık oranında yaklaşık %22'lik azalma sağladık.

Kaza Sıklık Oranı

ENDA

Enda Enerji, kurum içi iletişim ve diyalog uygulaması Enda Connect ile İSG süreçlerinin de yönetimini gerçekleştiriyor.

RAPORLAMA ESASLARI

Sürdürülebilirlik, ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri olan alanlarda küresel ve yerel sorunlardan etkilenen iş dünyasının önceliğidir...

SOSYAL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

	2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Kategoriye göre çalışan sayısı						
Toplam	32	281	32	303	30	319
Beyaz yakalı	27	70	27	61	25	62
Mavi yakalı	5	211	5	242	5	256
Toplu iş sözleşmesi kapsamındaki çalışan sayısı	0	33	0	40	0	44

	2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Yaşa ve cinsiyete göre çalışan sayısı						
30 yaş altı	5	30	5	37	5	41
30-50 yaş arası (30 ve 50 yaş dahil olmak üzere)	24	219	24	235	23	245
50 yaş üstü	3	32	3	31	2	33

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

SOSYAL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

	2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Cinsiyete göre taşeron çalışan sayısı	2	23	2	26	2	28
	Tam zamanlı	Yarı zamanlı	Tam zamanlı	Yarı zamanlı	Tam zamanlı	Yarı zamanlı
Çalışma süresine göre taşeron çalışan sayısı	4	21	5	23	5	25
Doğum/ebeveynlik izninden yararlanan çalışan sayısı	2	0	1	2	1	0
Doğum/ebeveynlik izninin sona ermesinden sonra işe dönen çalışan sayısı	2	0	1	2	1	0

	2017		2018		2019	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Yaşa ve cinsiyete göre yönetici pozisyonunda çalışan sayısı						
30 yaş altı	0	1	0	1	0	1
30-50 yaş (30 ve 50 yaş dahil olmak üzere)	5	25	5	24	5	23
50 yaş üstü	0	12	0	13	0	12

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

SOSYAL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Eğitimler	2017	2018	2019
Çalışanlara verilen yıllık eğitim saati (İSG hariç)	5.554	10.579	11.666
İSG eğitimi	3.739	4.913	4.753
Taşeron çalışanlara verilen yıllık eğitim saati (İSG hariç)	1.750	1.500	2.320
İSG eğitimi	120	120	120

Çalışanlar	2017	2018	2019	Taşeron Çalışanlar	2017	2018	2019
Kaza sayısı	32	36	29	Kaza sayısı	0	1	1
Ölümlü vaka sayısı	0	0	0	Ölümlü vaka sayısı	0	1	0
Meslek hastalığı sayısı	0	0	0	Meslek hastalığı sayısı	0	0	0
Devamsızlık (kaybedilen işgücü toplamı)	544	525	515	Devamsızlık (kaybedilen işgücü toplamı)	0	0	0
Kazadan kaynaklı devamsızlık	25	26	71	Kazadan kaynaklı devamsızlık	0	0	40
Kaza sıklık oranı (IR)	%7,13	%7,50	%5,79	Kaza sıklık oranı (IR)	%0,00	%2,48	%2,31
Meslek hastalığı oranı (ODR)	%0,00	%0,00	%0,00	Meslek hastalığı oranı (ODR)	%0,00	%0,00	%0,00
Kayıp gün oranı (LDR)	%5,55	%5,39	%14,13	Kayıp gün oranı (LDR)	%0,00	%0,00	%9,2
Devamsızlık oranı (AR)	%0,02	%0,02	%0,06	Devamsızlık oranı (AR)	%0,00	%0,00	%0,37

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

ÇEVRESEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Su tüketim miktarı (m ³) *	2017	2018	2019
Şebeke suyu	3.173,2	6.719,7	5.740,8
Yeraltı suyu	1.000	1.769	1.969
Diğer	-	369	255

*2017 verileri Verusa Holding, Aldem Çelik, Aciselsan ve Standard'ı kapsamaktadır.

Yeniden kullanılan su ve atıksu miktarı (m ³) *	2017	2018	2019
Geri kazanılan/tekrar kullanılan	950	1.140	1.330
Atıksu	27	3.383	2.382

*2017 verileri Verusa Holding, Aldem Çelik, Aciselsan ve Standard'ı kapsamaktadır.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

ÇEVRESEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Tehlikeli atık (ton)	2017	2018	2019
Toplam	3,15	41,93	28,30
Düzenli depolama/katı atık sahasına giden	3,1	3,2	3,5
Enerji amaçlı geri kazanılan	0,05	0,05	0,05
Tekrar kullanılan	1,14	34,85	23,43
Elektronik atıklar	0,12	5,59	0,29

Tehlikesiz atık (ton)	2017	2018	2019
Toplam	46,27	43,20	43,38
Düzenli depolama/katı atık sahasına giden	0,62	0,73	0,77
Geri dönüştürülen	46,89	43,93	44,15

SERA GAZI EMİSYONLARI (CO2)

Sera Gazı Emisyonları (Ton CO ₂ e)	2017	2018	2019
Kapsam 1 Toplam	898,2	12.676,4	13.695,6
CO ₂	893,4	12.668,9	13.687,8
CH ₄	2,2	2,7	3,0
N ₂ O	2,6	4,8	4,9
Kapsam 2 Toplam	1.698,9	2.286,3	2.511,3
CO ₂	1.693,4	2.279,1	2.502,8
CH ₄	0,6	0,8	0,9
N ₂ O	4,9	6,4	7,6
Kapsam 3 Toplam	22,5	419,1	459,7
CO ₂	22,3	414,6	454,8
CH ₄	0	0,2	0,2
N ₂ O	0,2	4,2	4,7
Genel Toplam	2.619,6	15.381,8	16.666,6

Enerji Tüketimi (MWh)	2017	2018	2019
Doğalgaz	3.680,80	4.136,53	4.589,26
Elektrik	560,89	1.241,95	1.196,58
Diğer	3.324,76	12.483,00	12.857,00
Toplam	7.566,45	17.861,49	18.642,83

Sera gazı salımları GHG protokolüne göre hesaplanmıştır. Küresel Isınma Potansiyeli (Global Warming Potential, GWP) katsayıları Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) 5. Değerlendirme Raporu'ndan alınmıştır.

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

KURUMSAL ÜYELİKLER

HESİAD
(Hidroelektrik
Santralleri Sanayi
İşadamları Derneği)

Enda - Egenda Ege Enerji
Üretim A.Ş.

**RESYAD (Rüzgar
Enerjisi Santralleri
Yatırımcıları Derneği)**

Enda Enerji Holding
Üretim A.Ş.

**JESDER (Jeotermal
Elektrik
Yatırımcıları
Derneği)**

Enda - Tuzla Jeotermal
Enerji A.Ş.

ÜYELİKLER ve TEMSİL DÜZEYİ

KOTEDER
(Borsaya Kote Ortaklık
Yöneticileri Derneği)

Acıselan Acıpayam Selüloz
San. Ve Tic. A.Ş.

UN GLOBAL COMPACT

Verusa Holding A.Ş.

**İSTANBUL TİCARET
ODASI**

Verusa Holding A.Ş.

SYNDICATE OF INTERNATIONAL SYSTEM CERTIFICATIONS

This Certificate has been awarded to

VERUSA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ

ESKİ BÜYÜKDERE CAD. AYAZAĞA YOLU İZ PLAZA GİZ NO:9
KAT:14 D:51 34398 MASLAK / SARIYER/ İSTANBUL / TÜRKİYE

In recognition of the organization's Management System
which complies with

ISO 14001:2015(EMS)

The scope of activities covered by this certificate is defined below

ACTIVITIES OF HOLDING COMPANIES (MANAGEMENT AND ADMINISTRATIVE
ACTIVITIES, ESPECIALLY THE STRATEGIC MANAGEMENT OF
SUBSIDIARY GROUPS)

HOLDİNG ŞİRKETLERİ FAALİYETLERİ (BAĞLI ORTAKLIK GRUPLARININ
STRATEJİK YÖNETİMİ BAŞTA OLMAK ÜZERE, YÖNETİM VE İDARİ FAALİYETLERİ)

Certificate Number: **SISTURE052020881**
Date of Issue of Original Certificate: **30.05.2020**
Date of Issue of latest certificate: **30.05.2020**
Expiry Date: **29.05.2021**

SYNDICATE OF INTERNATIONAL SYSTEM CERTIFICATIONS

Managing Director

Note: This certificate is valid only if produced with the
continuation letter after the surveillance is carried out successfully.

The Organization's documentation and Implementation has been reviewed and found to
comply with the relevant standard rules. This certificate of Registration is based on the
evaluation of the mentioned scope given above. Organization is responsible for maintaining
the responsibilities of the relevant standard rules. Any significant changes in the scope of
the certification or standard referred above render this certificate invalid.
This is an accredited certificate issued by SIS Certifications Pvt. Ltd. sanctioned for issue by
International Accreditation Services , 3060 Saturn Street Suite 100 Brea, California 92821-1732, USA.

Corporate office(SIS):- Plot No. 1539, 2nd Floor, Sector-4,Gurgaon-122001, Haryana, India.
International office(SIS):- URB, Santa Ana Cal, German, Scherieber 276, San Isidro, Lima, Peru 15047,
Email us :-support@siscertifications.com, info@siscertifications.co.in. Call:- +91-9654721646
Web:- <http://www.siscertifications.co.in>, www.siscertifications.com
The status of this certificate can be verified on "http://www.siscertifications.co.in".

Issue No.: 01

SYNDICATE OF INTERNATIONAL SYSTEM CERTIFICATIONS

This Certificate has been awarded to

VERUSA HOLDİNG ANONİM ŞİRKETİ

ESKİ BÜYÜKDERE CAD. AYAZAĞA YOLU İZ PLAZA GİZ NO:9
KAT:14 D:51 34398 MASLAK / SARIYER/ İSTANBUL / TÜRKİYE

In recognition of the organization's Management System
which complies with

ISO 9001:2015(QMS)

The scope of activities covered by this certificate is defined below

ACTIVITIES OF HOLDING COMPANIES (MANAGEMENT AND ADMINISTRATIVE
ACTIVITIES, ESPECIALLY THE STRATEGIC MANAGEMENT OF
SUBSIDIARY GROUPS)

HOLDİNG ŞİRKETLERİ FAALİYETLERİ (BAĞLI ORTAKLIK GRUPLARININ
STRATEJİK YÖNETİMİ BAŞTA OLMAK ÜZERE, YÖNETİM VE İDARİ FAALİYETLERİ)

Certificate Number: **SISTURQ0520202473**
Date of Issue of Original Certificate: **30.05.2020**
Date of Issue of latest certificate: **30.05.2020**
Expiry Date: **29.05.2021**

SYNDICATE OF INTERNATIONAL SYSTEM CERTIFICATIONS

Managing Director

Note: This certificate is valid only if produced with the
continuation letter after the surveillance is carried out successfully.

The Organization's documentation and Implementation has been reviewed and found to
comply with the relevant standard rules. This certificate of Registration is based on the
evaluation of the mentioned scope given above. Organization is responsible for maintaining
the responsibilities of the relevant standard rules. Any significant changes in the scope of
the certification or standard referred above render this certificate invalid.
This is an accredited certificate issued by SIS Certifications Pvt. Ltd. sanctioned for issue by
International Accreditation Services , 3060 Saturn Street Suite 100 Brea, California 92821-1732, USA.

Corporate office(SIS):- Plot No. 1539, 2nd Floor, Sector-4,Gurgaon-122001, Haryana, India.
International office(SIS):- URB, Santa Ana Cal, German, Scherieber 276, San Isidro, Lima, Peru 15047,
Email us :-support@siscertifications.com, info@siscertifications.co.in. Call:- +91-9654721646
Web:- <http://www.siscertifications.co.in>, www.siscertifications.com
The status of this certificate can be verified on "http://www.siscertifications.co.in".

Issue No.: 01

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

GRI STANDARTLARI İÇERİK ENDEKSİ

GRI Standardı	Göstergeler	Referanslar
GRI 101: Temel Esaslar 2016		
Genel Göstergeler		
GRI 102: Genel Göstergeler 2016	Kurumsal Profil	
	102-1	2
	102-2	7-12
	102-3	https://www.verusa.com.tr/tr/iletisim
	102-4	7-12
	102-5	2019 Faaliyet Raporu
	102-6	7-12
	102-7	14, 15, 55
	102-8	55, 56
	102-9	36, 37
	102-10	Bulunmamaktadır.
	102-11	17
	102-12	61
	102-13	61
	Strateji	
	102-14	5
	102-15	25, 26
Etik ve Dürüstlük		
102-16	27, 28	
102-17	27, 28	

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

GRI STANDARTLARI İÇERİK ENDEKSİ

GRI Standardı	Göstergeler	Referanslar
GRI 101: Temel Esaslar 2016		
Genel Göstergeler		
GRI 102: Genel Göstergeler 2016	Kurumsal Profil	
	Kurumsal Yönetim	
	102-18	2019 Faaliyet Raporu
	102-19	17
	102-20	17
	Paydaş Analizi	
	102-40	21
	102-41	55
	102-42	21
	102-43	21
	102-44	18, 19
	Rapor Profili	
	102-45	14, 15
	102-46	17 - 19
	102-47	19
	102-50	2
	102-51	2019 Faaliyet Raporu
	102-52	2
102-53	2	
102-54	2	
102-55	63-67	

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

GRI STANDARTLARI İÇERİK ENDEKSİ

GRI 200: Ekonomik Standart Serileri

Ekonomik Performans

GRI 201: Ekonomik Performans 2016	201-1	14, 15
-----------------------------------	-------	--------

Satınalma Uygulamaları

GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	36, 37
	103-2	36, 37
	103-3	36, 37

GRI 204: Satınalma Uygulamaları 2016	204-1	37
--------------------------------------	-------	----

Yolsuzlukla Mücadele

GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-2	28
	205-3	28

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

GRI STANDARTLARI İÇERİK ENDEKSİ

GRI 300: Çevresel Standart Serileri		
Enerji		
GRI 302: Enerji 2016	302-1	60
	302-4	42
Su		
GRI 303: Su 2016	303-1	43
	303-3	56
Emisyonlar		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	41, 42
	103-2	41, 42
	103-3	41, 42
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1	60
	305-2	60
	305-3	60
	305-5	42
Atıksular ve Atıklar		
GRI 306: Atıksular ve Atıklar 2016	306-2	59
Çevresel Uyum		
GRI 307: Çevresel Uyum 2016	307-1	39
Tedarikçilerin Çevresel Bakımdan Değerlendirmesi		
GRI 307: Tedarikçilerin Çevresel Bakımdan Değerlendirmesi 2016	308-1	37

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

GRI STANDARTLARI İÇERİK ENDEKSİ

GRI 400: GRI 400: Sosyal Standart Serileri

İstihdam

GRI 401: İstihdam 2016	401-2	49
	401-3	56

İş Sağlığı ve Güvenliği

GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	53
	103-2	53
	103-3	53
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2016	403-1	53
	403-2	53
	403-5	53

Eğitim ve Öğretim

GRI 404: Eğitim ve Öğretim 2016	404-1	50, 51
	404-2	50, 51

Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği

GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1	47, 56
---	-------	--------

VERUSA HOLDİNG SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2019

UNGC Referansları

Alan	İlkeler	Raporun İlgili Bölümü
İnsan Hakları	<p>1. İş dünyası, ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve haklara saygı duymalı.</p> <p>2. İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalı.</p>	<p>*Sürdürülebilirlik Önceliklerimiz</p> <p>*Sürdürülebilir Büyüme</p> <p>-Değer Zinciri</p> <p>-Tedarik Zinciri</p> <p>*Çalışanlar</p>
Çalışma Standartları	<p>3. İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemeli.</p> <p>4. Zorla ve zorunlu işçi çalıştırma uygulamasına son verilmeli.</p> <p>5. Her türlü çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmeli.</p> <p>6. İşe alım ve işe yerleştirmede ayrımcılığa son verilmeli.</p>	<p>*CEO'nun Mesajı</p> <p>*Sürdürülebilirlik Önceliklerimiz</p> <p>*Kurumsal Yönetim</p> <p>*Sürdürülebilir Büyüme</p> <p>-Değer Zinciri</p> <p>-Tedarik Zinciri</p> <p>*Çalışanlar</p>
Çevre	<p>7. İş dünyası, çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeli.</p> <p>8. Çevresel sorumluluğu artıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli.</p> <p>9. Çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeli.</p>	<p>*CEO'nun Mesajı</p> <p>*Kurumsal Yönetim</p> <p>*Sürdürülebilir Büyüme</p> <p>*Çevresel Etki</p>
Yolsuzlukla Mücadele	<p>10. İş dünyası, rüşvet ve haraç dahil her türlü yolsuzlukla savaşmalı.</p>	<p>*Kurumsal Yönetim</p>

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ve iş dünyasının sürdürülebilirlik konusunda öncülük ettiği dayanışmayı vurgulayan bu çalışmaya imza atmış olmaktan mutluluk duyuyoruz...

Verusa Holding A.Ş.
Adres: Eski Büyükdere Cad. Ayazağa Yolu İz Plaza Giz No:9 Kat:14 D:51 34398 Maslak / Sarıyer / İstanbul / Türkiye
E-mail: info@verusa.com.tr
Faks: +90 212 290 74 91
Tel: +90 212 290 74 90

Raporlama S360